

RƏSMİ DÖVLƏT QƏZETİ

AZƏRBAYCAN

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

№ 113 (8429) BAZAR, 14 iyun 2020-ci il

Qəzetin əsası 1918-ci ildə qoyulmuşdur

www.azerbaijan-news.az

Azərbaycanın müasir tarixinin dönüş nöqtəsi

Azərbaycanın dinamik inkişafının əsasında Heydər Əliyev ideyaları dayanır

Ötən əsrin 80-ci illərinin sonu, 90-cı illərin əvvəlləri beynəlxalq münasibətlər sistemində tamamilə yeni bir mərhələnin meydana gəlməsi ilə yadda qalmışdır. 70 il mövcud olmuş sovet imperiyasının süqutu regionda da geosiyasi situasiyanın dəyişməsinə gətirib çıxarmış, keçmiş ittifaqın tərkibində olmuş respublikalar öz müstəqilliyinə qovuşmuşdur. Bu mərhələdə Azərbaycan Respublikasının qarşısında duran ən strateji vəzifə formal olan müstəqilliyinin əsaslarını möhkəmlətmək və suveren dövlət kimi mövcudluğunu qorumaq idi.

Lakin həmin dövrdə bu ali vəzifəyə nail olmaq mümkün olmadı və 1993-cü ilə qədər Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi şərti xarakter daşıyırdı. Ona görə də biz 15 iyun - Milli Qurtuluş Günü'nün əhəmiyyəti barədə danışarkən deyirik ki, bu, bizim üçün sadəcə təqvim bayramı deyil. Onun ictimai, siyasi və tarixi əhəmiyyəti olduqca böyükdür. Həmin dövrdə yaşadığımız hadisələri yenidən xatırlayaraq, bugünkü müasir həyatımızla o məşəqqətli günləri müqayisə edərkən 1993-cü il 15 iyun tarixinin müasir dövlətçiliyimizdə əhəmiyyəti, Milli Qurtuluş Günü'nün mahiyyəti, onun fəlsəfəsi daha dolğun və obyektiv dərk olunur.

Belə ki, ölkəmizdə 1993-cü ilin iyun ayına qədər bir-birini əvəzləyən bacarıqsız siyasi hakimiyyətlərin sərişstəs idarəçiliyi ucbatından xalqımızın müstəqillik idealları və arzuları pərvəriş tapmamış, Azərbaycan yenidən müstəqilliyini itirmək təhlükəsi ilə üz-üzə qalmışdı. Həmin dövrdə ölkəmizdə mövcud olan xaos, anarxiya, talançılıq, özbaşınalıq, qanunsuz silahlı dəstələrin yol verdikləri cinayətkar əməllər, Azərbaycanın xarici kəşfiyyat orqanlarının siyasi-ideoloji qarşıdurma poliçonuna çevrilməsi, ayrı-ayrı bölgələrdə separatçılıq və parçalanma meyillərinin baş qaldırması dövlət müstəqilliyinin taleyini sual altında qoymuşdu. Total iqtisadi böhran getdikcə dərinləşir, dövlətin sütunları sarsılırdı. Digər yandan da Ermənistanın Azərbaycana qarşı işğalçılıq siyasəti genişləndirdi. Ulu Öndər Heydər Əliyev həmin dövrü xarakterizə edərkən demişdir ki, "Heç vaxt bu, *gərək unudulmasın, heç kəs də gərək bunu unutmasın ki, 1993-cü ildə Azərbaycan parçalanmaq, bir ölkə kimi, müstəqil dövlət kimi məhv olmaq təhlükəsi qarşısında idi*".

Ardı 2-ci səh.

Xilasdan başlanan inkişaf yolu

Hər bir xalqın taleyində bir dönüş nöqtəsi, bir nicat anı, bir XILAS məqamı var. 15 iyun da bizim xalqımızın tarixində belə bir ZİLƏVƏDİR və bu xilas günü Ulu Öndərimiz, Ümummilli Liderimiz HEYDƏR ƏLİYEVİN adı ilə bağlıdır.

1993-cü ilin iyun ayını - o ağırlı-acılı, tələtli günləri yaşadığımız üçün orta və yaşlı nəsil yaxşı xatırlayır. AXCP-Müsavat cütüyünün sərişstəs hakimiyyəti ölkədə qaradaş qırğına, özbaşınalıq, hərə-mərciliyə səbəb olmuşdu. Xalqımızın uzun illər arzusunda olduğu və yenidən bərpa etdiyi dövlət müstəqilliyi təhlükə ilə üz-üzə qalmışdı, Azərbaycan faktiki olaraq bir neçə yərə parçalanmışdı. Hakimiyyətlə xalq arasında dərin bir uçurum yaranmışdı, başını itirən "bey"lər isə öz haylarında idilər - nə xalq yada düşürdü, nə də Qarabağ.

Qayıdışın zərurət anı

Belə məqamdan istifadə edən ermənilər də Qarabağda at oynadı, azərbaycanlıları öz əzəli ata-baba yurdlarından zorla qovur, kəndlərimizi viran edir, faciələr törədirdilər.

M.Qorbaçovun himayəsi ilə azərbaycanlıları Ermənistandan zorla çıxarmaları onlarda xeyalları gerçəkləşdirməyə inamı artırmışdı. Bir sözlə, Azərbaycan olumla ölüm arasında çabalayırdı. Xaricdən də arxa duran, kömək əlini uzadan, səsimizi eşidən, yaxud eşitmək istəyən də yox idi. Əksinə, ermənilərin uydurduqları yalanlara inanan hegemon dövlətlər torpaqları işğal olunan Azərbaycanı günahkar sayırdı. Guya Azərbaycan Ermənistanı blokadaya alıb, ona silahlı təzyiqli göstərir, "günahsız" ermənilərə divan tutur və s.

Bax bu yalanların, erməni lobbisinin səyi nəticəsində 1992-ci ilin oktyabrında ABS Konqresi tərəfindən Azərbaycana Amerika-nın birbaşa dövlət yardımını yasaqlayan 907-ci düzəliş qəbul edildi. Məqsəd isə, sənəddə göstərilirdi ki, "Azərbaycan tərəfindən Dağlıq Qarabağın işğalı və Ermənistanla qarşı blokadanı dayandırmaq" idi. Azərbaycana qarşı ikili-üçlü standartlar da o gündən başladı və bu gün də davam edir. Təsəvvür edin, torpağı itirən Azərbaycan, öhdürülən, öz yurtdan çıxarılan azərbaycanlıları, günahkar da Azərbaycan. Amerika dövlətinin Dağlıq Qarabağda cəpəratçı rejimə uzun illər humanitar yardım göstərməsi də bu çöxtərəfli yanaşmaya bariz nümunədir.

Ardı 4-cü səh.

Xalqın rəğbətini qazanan lider

Tarix və tarix yaradan dahilərin əsl qiymətini verən ən ədalətli hakim zamandır. 1993-cü ilin 15 iyunundan illər keçdikcə milli qurtuluşumuzun bünövrəsinin qoyulduğu bu günün xalqımızın müstəqillik tarixində nə dərəcədə böyük əhəmiyyətə malik olduğuna əminlik daha da möhkəmlənir. Çünki müstəqilliyimizin tarixinə qızıl hərflərlə yazılmış həmin gündən etibarən ölkəmizin həyatında yeni dövr başlamış, dövlətçiliyimizin dönməz və əbədi olmasının təməli qoyulmuşdur. Ona görə də bu əlamətdar gün Milli Məclisin 27 iyun 1997-ci il tarixli qərarına əsasən, hər il ölkəmizin hər yerində rəsmi ümumxalq bayramı kimi qeyd olunur.

Milli Qurtuluş günü Azərbaycan xalqı üçün sadəcə təqvim bayramı deyil, həm də müasir müstəqillik tariximizin dönüş nöqtəsidir. Və bu baxımdan böyük ictimai, siyasi və tarixi əhəmiyyətə malik bir gündür. Onu yarıdan isə Azərbaycanın müstəqilliyinin əldə olunmasında, qorunub saxlanmasında, möhkəmlənməsində və inkişafında müstəsna rol oynamış bir insan - Heydər Əliyevdir.

Bu günə bağlı tarixi gerçəklikləri daha dərinləndirən dərk etmək üçün düşüncəmizə ki, real faktlar üzərindən obyektiv şərh verməklə xalqımızı öz müstəqilliyinə qovuşdurmuş yolun mərhələlərinə qısa bir nəzər salmağa ehtiyac vardır.

XX əsrin sonlarında SSRİ-nin süqutu nəticəsində yaranmış tarixi şəraitdən istifadə edən bütün digər keçmiş sovet respublikalarında olduğu kimi, Azərbaycan da öz dövlət müstəqilliyini dünyaya bəyan etmişdir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev bu tarixi mərhələyə münasibət bildirərkən Sovetlər Birliyinin məhz milli siyasət fonunda dağıldığını söyləmişdir: "SSRİ böyük dövlət qismində düzgün aparılan milli siyasət hesabına mövcud oldu. Amma 1985-ci ildən SSRİ-yə rəhbərlik edən şəxslər ya öz məsuliyyətlərini başa düşmürdülər, ya da bilərəkdən zərərli addımlar atırdılar ki, bunların arasında separatçıların vaxtılıq-vaxtımda cəzalandırılmaması da var idi".

Lakin təbii ki, bu proseslər ictimai-siyasi şəraitdən, mental xüsusiyyətlərdən asılı olaraq və proseslərə təsir göstərə bilən tarixi şəxsiyyətlərin mövqeyi baxımından hər bir ölkədə fərqli cəhətləri ilə seçilir. Azərbaycanda da müstəqilliyə aparan yolun konkret tarixi mərhələləri və özünəməxsus xüsusiyyətləri vardır.

Əsl tarixi həqiqət odur ki, Heydər Əliyev 1987-ci ildə SSRİ kimi nəhəng bir dövlətin ali hakimiyyət orqanlarında tutduğu yüksək vəzifələrdən uzaqlaşdırıldıqdan sonra ona qarşı və ədalətsiz münasibətdən məyus olmuş Azərbaycan xalqının Sovetlər Birliyinə inamı sarsıldı və məhz bu hadisə onun müstəqillik düşüncələrinə ilk təkən oldu. Çünki Heydər Əliyev sovet Azərbaycanına rəhbərliyi dövründə (1969-1982-ci illər) qurucu lider kimi xalqın böyük rəğbətini qazanmışdı.

1969-cu ilə qədər SSRİ-nin aqrar əyaleti kimi tanınan Azərbaycan məhz Heydər Əliyevin fədakarlığı sayəsində həmin tarixdən sonra elmi-texniki tərəqqinin geniş şəkildə tətbiq olunduğu respublikaya, yüksək mədəniyyətə ilə bütün dünyada tanınan diyara çevrilmişdi. Müqayisə üçün deyək ki, 1969-cu ildə Sovetlər Birliyində ümumi məhsulun həcmi 1965-ci ilə nisbətən 43 faiz çoxaldığı halda, Azərbaycanda bu artım cəmi 29 faiz olmuşdu.

1969-1985-ci illər ərzində isə Azərbaycanın milli gəlirinin həcmi 2,5 dəfə artmışdı. Azərbaycan böyük potensialı olan aqrar-sənaye respublikasına çevrilmişdi.

Ardı 3-cü səh.

Qurtuluşun zəfərləri

fına, tanınmasına, özünü təsdiq etməsinə yönəldilmiş və əbədi dəyər qazanmışdır.

İttifaqda ən geri qalan bir respublika Heydər Əliyevin bacarığı, təşkilatçılığı, vətənpərvərliyi sayəsində ətalətdən, gerilikdən qurtuldu, insanların fəallığı, təşəbbüskarlığı, işə münasibəti yüksəldildi, iqtisadiyyatda, mənevəviyyatda hökm sürən böhran, saxtakarlıq, məsuliyyətsizlik aradan qaldırıldı.

Ölkə iqtisadiyyatı, xüsusilə kənd təsərrüfatı inkişaf etdirildi, yeni sənaye müəssisələri işə düşdü, qısa müddət ərzində elektronika, cihazqayırma, elektrotexnika kimi müəttəraqqı, elmi tutumlu sahələr yaradıldı. Yeni zavodların, fabriklərin təməli qoyuldu, hərbi məktəb açıldı, hətta azərbaycanlılardan kosmonavt hazırlamaq vəzifəsi, ölkədə tayıyərə istehsal etmək məsələsi gündəmə gətirildi.

Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 1973-cü ildə SSRİ miqyasında ilk dəfə dünya Astronavtika Konqresi məhz Bakıda keçirilmişdir. Bu konqresin 2022-ci ildə yenidən paytaxtımızda keçirilməsi nəzərdə tutulur. Konqresə 50 ildən sonra yenidən evsahibliyi etməyimiz Ulu Öndərin o dövrdəki xidmətlərinin və uzaqgörənliyinin bəhrəsi kimi qiymətlidir.

O illərdə bütün sahələrdə dönüş yaradıldı. Yeni məktəblər, mədəniyyət, tibb ocaqları tikilib istifadəyə verildi.

Ardı 5-ci səh.

Tarix insanı yaşadır. İnsan da öz ağılı, fəaliyyəti, qabiliyyəti ilə tarixi ucaldır, yaşadığı dövrü şöhrətləndirir, əbədləşdirir. Ümummilli Lider Heydər Əliyev tarix yaradan, həm də tarixi əbədləşdirən bir şəxsiyyətdir. Məhz buna görə də XX əsrin 60-cı illərindən XXI əsrin əvvəllərinə kimi olan dövr Heydər Əliyev epoxası kimi tarixə düşmüşdür.

15 iyun 1993-cü il tarixini Qurtuluş günü kimi qeyd etdiyimiz illərdə biz keçmiş - Heydər Əliyevin sovet dövründə Azərbaycana rəhbərlik etdiyi illəri daha çox xatırlamalı oluruq. Bu, inkarolunmaz bir həqiqətdir ki, Azərbaycan xalqının qurtuluş salnaməsi, ölkəni müstəqil dövlət quruculuğuna və inkişafa aparan yol, əslində, 1969-cu ildən - Heydər Əliyevin respublikaya rəhbərliyə gəlişindən sonra başlamış, məhz o dövrdə milli özünüdərkini, milli özünəqaydını möhkəm bünövrəsi qoyulmuşdur. O illərdə də azərbaycançılıq, milli şüurun yüksəlişi, milli özünüifadə, milli mənavi dəyərlərə sadiqlik Heydər Əliyev idarəetmə fəlsəfəsinin ideya-siyasi istiqamətlərini təşkil etməklə xalqın, ölkənin inkişafına

MİLLİ QURTULUŞ

- SÜRƏTLİ İNKİŞAF, DÜŞÜNÜLMÜŞ SİYASƏT VƏ QÜDRƏTLİ DÖVLƏT QURUCULUĞU MƏRHƏLƏSİ

1993
2020

Əvvəlki 1-ci səh.

Xalqımız hər zaman ən çətin sınaqlar qarşısında qalanda, tarixi məqamlarda doğru qərarlar qəbul etmək bacarığını ortaya qoymuşdur. 1993-cü ildə Azərbaycan xalqı yene də ən doğru qərarı qəbul edərək ölkəmizin xilas-karlıq missiyasını Ulu Öndər Heydər Əliyevə həvalə etdi. Milli Qurtuluş Günü Azərbaycanın müasir tarixinin dönüş nöqtəsidir, xalqımızın, Azərbaycan dövlətinin, sözün həqiqi mənasında, xilas tarixidir. Və bu tarixi yaradan, yazan isə milli, müstəqil dövlətçiliyimizin banisi Heydər Əliyevdir. Ulu Öndər Azərbaycan xalqının yaddaşında dövlətçiliyimizin zəminini kim qalır, onun siyasi hakimiyyətə qayıdışı isə ictimai həyatda ölkəmizin mövcudluğunun, müstəqilliyinin təminatı kimi dərk olunur, dəyərləndirilir. O, hər zaman xalqın xilaskarı, bayraqdan missiyasını uğurla və şəərəflə həyata keçirmiş, müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin arxitekturasını yaratmış böyük öndərdir.

1993-cü il iyunun 15-də Azərbaycan Ali Sovetinin sədri seçilən Ümummilli Lider Heydər Əliyevin möhkəm iradəsi, idarəçilik məharəti, zəngin dövlətçilik təcrübəsi və qətiyyətli siyasi mövqeyi sayəsində Azərbaycan dövlətçiliyinin məhv olması, vətəndaş müharibəsi və ölkənin parçalanması təhlükəsi aradan qaldı, ictimai-siyasi sabitlik təmin olundu. 15 iyun bizim üçün müstəsna əhəmiyyətli həm də onunla əlaqədardır ki, möhtəşəm qurtuluş tarixi məhz Milli Məclisdə yazılmağa başlamışdır. Ulu Öndərin parlamentə rəhbərlik etməsi Azərbaycan parlamentarizmin tarixinin parlaq bir səhifəsini təşkil edir. O vaxta qədər siyasi çarxşmaların, marginal qrupların mübarizəsinin

mərkəzi olan Azərbaycan parlamenti Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə demokratiya məbədinə, Azərbaycanın gələcək inkişaf yolunun müəyyən olunduğu strateji bir mərkəzə, ölkəmizin problemlərinin həlli ilə bağlı demokratik müzakirələrin keçirildiyi və siyasi mədəniyyətin hökm sürdüyü bir tribuna quruldu. Parlamentin ictimai nüfuzu yüksəldi və effektiv qanunvericilik fəaliyyəti həyata keçirildi, mühüm qanunlar qəbul olundu. Ulu Öndər məhz parlamentin 1993-cü il iyunun 15-də keçirilən iclasında çıxışında Azərbaycan dövlətçiliyinin gələcək inkişaf strategiyasını elan etdi və sonrakı illərdə onu həyata keçirdi.

1993-cü il oktyabrın 3-də ümumxalq səsverməsi nəticəsində Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildi. Təcrübəli dövlət xadimi olan Heydər Əliyev ölkəmizin gələcək inkişafı ilə bağlı çox düzgün strateji seçimlər edərək ölkəmizin demokratiya yolu ilə gedəcəyini bəyan etdi və müasir, demokratik ölkə kimi inkişaf paradigmasını müəyyənləşdirdi. Qısa müddət ərzində Ümummilli Liderin rəhbərliyi ilə köklü islahatlara başlandı, dövlətçiliyin əsasları yaradıldı. Ulu Öndər hüquqi və dünyəvi dövlət quruculuğu sahəsində ardıcıl siyasət yeridərək, ölkədə insan hüquqi və azadlıqlarının başlıca prinsiplərini bərqərar olmasına üçün möhkəm zəmin yaratdı, zəruri hüquqi təsisatlar və qanunvericilik bazası formalaşdı. Onun birbaşa rəhbərliyi ilə müstəqil Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası işlənilib hazırlandı və ümumxalq səsverməsi yolu ilə qəbul edildi. Bundan sonra isə müstəqil ölkənin iqtisadi əsaslarının gücləndirilməsi, dövlətin iqtisadi qüdrətini artırmaq üçün ciddi islahatlara, liberal iqtisadi

sadiyyata transformasiya prosesinə başlandı. Ulu Öndərin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə respublikamızda MDB məkanında ilk dəfə olaraq geniş torpaq islahatı aparıldı, Azərbaycan vətəndaşlarının heç bir əvəz ödəmədən torpaq mülkiyyətlərini çevirməsi təmin edildi. Bu addım respublikanın kənd təsərrüfatında, dövlət yaradı.

Bu mərhələdə Azərbaycanın xarici siyasəti tamamilə yeni keyfiyyətə quruldu, həyata keçirilən pragmatik siyasət nəticəsində ölkəmizin beynəlxalq əlaqələri genişləndi və müstəqilliyimizin ilk illərində mövcud olan beynəlxalq təcrid aradan qaldırıldı. Müasir, güclü ordu quruculuğu işində mühüm addımlar atıldı, uğurlu Horadiz əməliyyatı keçirildi və torpaqlarımızın bir hissəsi işğalçılardan azad edildi. 1994-cü ildə ölkəmizin iqtisadi inkişafında müstəsna rol olan və Azərbaycanın şaxələndirilmiş enerji siyasətinin bazasını təşkil edən, Heydər Əliyevin xalqımız, bugünkü və sabahkı nəsillər qarşısında tarixi xidmətlərindən biri kimi qiymətləndirilən "Əsrin müqaviləsi" imzalandı. Bununla Azərbaycanın karbohidrogen ehtiyatlarının dünyanı ən qabaqcıl neft şirkətləri ilə birlikdə hasil olunması və xarici bazarlara naqli reallaşdı. Heç şübhəsiz ki, bunu yalnız Heydər Əliyev kimi güclü iradəyə, böyük dövlətçilik bacarığına və xalqın sonsuz dəstəyinə malik fenomen şəxsiyyət, qüdrətli lider bacara bilərdi.

Bundan başqa, siyasi sistemin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı qəbul olunan qərarlar, vətəndaş cəmiyyəti institutlarına geniş fəaliyyət imkanlarının yaradılması, kütləvi informasiya vasitələri üzərində zəncirənin gücləndirilməsi, plüralizm, söz və mətbuat azadlığının təmin olunması

nəticəsində Azərbaycanda keyfiyyətə yeni bir mərhələnin əsası qoyuldu. Cəmiyyətimizin ideoloji əsasları formalaşdırıldı, azərbaycançılıq məfkürəsi dövlət ideologiyası kimi qəbul edildi.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə 1993-2003-cü illərdə görülən və digər tədbirlər nəticəsində ölkə qarşısında duran vəzifələr uğurla icra edildi və Azərbaycan müstəqil, demokratik, hüquqi və dünyəvi dövlət kimi inkişaf etməyə başladı. Heydər Əliyev mürəkkəb geosiyasi dövrdə ölkəni vətəndaş qarşısında duran vəzifələr uğurla icra etdi və Azərbaycan müstəqil, demokratik, hüquqi və dünyəvi dövlət kimi inkişaf etməyə başladı. Heydər Əliyev mürəkkəb geosiyasi dövrdə ölkəni vətəndaş qarşısında duran vəzifələr uğurla icra etdi və Azərbaycan müstəqil, demokratik, hüquqi və dünyəvi dövlət kimi inkişaf etməyə başladı. Heydər Əliyev mürəkkəb geosiyasi dövrdə ölkəni vətəndaş qarşısında duran vəzifələr uğurla icra etdi və Azərbaycan müstəqil, demokratik, hüquqi və dünyəvi dövlət kimi inkişaf etməyə başladı.

Heydər Əliyevin ən böyük xidmətlərindən biri də özündən sonra Azərbaycanı uğurlu inkişaf etdirəcək, ölkəmizi dünya dövlətləri sırasına layiqli zirvələrə daşıyacaq və ölkəni inkişaf etdirəcək böyük layihələri, genişmiqyaslı islahatları müvəffəqiyyətlə həyata keçirəcək uğurlu lideri yetişdirmək olmuşdur. 2003-cü ildə Ulu Öndər Heydər Əliyevin "inanıram ki, mənəm axıra qədər bilmədiyim taleyüklü məsələləri, planları, işləri sizin köməyiniz və dəstəyinizlə İlah Əliyev başa çatdırıla bilər. Mən ona özüm qədər inani-

Azərbaycanın müasir tarixinin dönüş nöqtəsi

Azərbaycanın dinamik inkişafının əsasında Heydər Əliyev ideyaları dayanır

ram və gələcəyinə böyük ümidlər bəsləyirəm", - tarixi xitabına Azərbaycan xalqının heç bir tərəddüd etmədən dəstək verməsi həm də qurtuluşdan başlanan möhtəşəm zəfer yolunun uğurla davam etdirilməsi anlamına gəlirdi.

Milli dövlətlərin tarix səhnəsində müstəqil subyektlər kimi mövcudluğunu və tərəqqisini təmin edən strateji əhəmiyyətli amillərdən biri idarəetmədə varislik prinsipinin təmin və tətbiq olunmasıdır. Bu kontekstdə çoxsaylı tarixi təcrübələr və uğur nümunələri mövcuddur. Azərbaycanın nümunəsi isə daha parlaqdır. Çünki müasir Azərbaycan dövlətinin banisi, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin əsası qoyduğu çoxşaxəli inkişaf strategiyasının onun layiqli davamçısı, möhtərəm Prezident İlham Əliyev tərəfindən müasir dövrün tələbləri və reallıqlarına müvafiq surətdə uğurla, inamla həyata keçirilməsi nəticəsində Azərbaycan bir çox dövlətlərin onilliklər ərzində əldə edə bilmədikləri nailiyyətlərə qısa müddətdə imza atıb.

Genç Azərbaycan dövlətinin əsaslarının möhkəmlənməsi, həyata keçirilən strategiyaların səmərəliliyi məhz Prezident İlham Əliyevin liderlik keyfiyyətləri, zəkası, siyasi iradəsi, uzaqgörənliyi sayəsində mümkün olub. Azərbaycan əldə etdiyi genişmiqyaslı nailiyyətlər dövlət başçısının qətiyyəti, yaradıcı və milli maraqlara sۆykənən fəaliyyətinin nəticəsidir. Ölkəmizin hərtərəfli inkişafı ciddi konseptual əsaslara malikdir və hər bir sahə üzrə bitkin, siyasi, iqtisadi və sosial hədəflərdən ibarət olan strategiyaların müvafiq proqramları həyata keçirilir. Ölkəmizdə makroiqtisadi sabitliyin qorunub saxlanılması, milli istehsalın və ixracın genişləndirilməsi, regional inkişaf proqramlarının uğurlu icrası və iqtisadi aktivlik coğrafiyasının regionlara doğru genişlənməsi, modern sənaye quruculuğu, qeyri-neft sektorunun sabit inkişafının təmin olunması kimi başlıca strateji vəzifələrin yerinə yetirilməsi Azərbaycanın iqtisadi həyatında çox mühüm nailiyyətlər qazanılmasını şərtləndirir. Son 17 ilə yaxın müddət ərzində həyata keçirilən işlər bütün sahələrdə tarixi nailiyyətlərin qazanılmasına və dinamik inkişafın təmin olunmasına imkan verib. 2004-cü ildən etibarən regionların sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət proqramlarının uğurla reallaşdırılması nəticəsində bölgələrin siması əsaslı dərəcədə dəyişib, əhalinin rifahı daha da yaxşılaşdırılıb. Bu müddət ərzində Prezident İlham Əliyev ölkəmizin dayanıqlı inkişafının təmin olunması üçün çoxsaylı fərman və sərəncamlar imzalayıb. Bəhs olunan sənədlər əsasən reallaşdırılan islahatlar respublikamızda yüksək rəqabət qabiliyyətinə malik liberal iqtisadiyyatın formalaşmasına, şəffaflığın təmin olunmasına, biznes mühitinin optimallaşmasına, büdcə daxilolmalarının artmasına münbit zəmin forma-

laşdırıb. Azərbaycan bu dövrdə ümumi daxili məhsul istehsalını 3,4 dəfə artırmaqla dünya üzrə ən dinamik iqtisadi inkişaf templərinə malik olan ölkələr sırasına yer tutub. Həmçinin ölkəmizin strateji valyuta ehtiyatları kifayət qədər artıb ki, bu da iqtisadi inkişaf strategiyasının uğurlu və effektiv olmasını əks etdirən bariz nümunələrdəndir. Çoxsaylı layihələrin uğurlu icrası nəticəsində ölkəmizin qazandığı gəlirlər məqsədyönlü şəkildə qeyri-neft sektorunun, özəl bölmənin inkişafına, bütün respublika boyunca müasir infrastruktur quruculuğuna yönəldilib. Eyni zamanda qeyri-neft sektorunun inkişafına dəstək tədbirləri genişmiqyaslı islahatlarla, müxtəlif təşviq mexanizmləri ilə tamamlanıb. Azərbaycan iqtisadiyyatı rəqabətqabiliyyətliliyinə görə MDB məkanında birinci yere yüksəlib. Prezident İlham Əliyev altıncı çağırış Milli Məclisin ilk iclasında söylədiyi nitqində bu məqamlara toxunub, ölkəmizin iqtisadi inkişaf istiqamətində qazandığı uğurlardan məmnunluğunu ifadə edərək vurğulayıb: "Son 16 il ərzində iqtisadi sahədə əldə edilmiş uğurların dünyada bərabəri yoxdur. Əgər varsa, desinlər, götürsünlər statistikağa baxsınlar, hansı ölkə 16 il ərzində öz iqtisadiyyatını 3,4 dəfə artırabilib".

Möhtərəm Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Azərbaycanda reallaşdırılan iqtisadi islahatlar uğurlu siyasət islahatları tamamlanıb. Həm konseptual, həm də struktur xarakterli daşınan islahatlar dövlət idarəçiliyi sisteminin təkmilləşdirilməsi, optimallaşdırılması, səmərəliliyinin artırılması, qərarların icrasının mexanizminin müasir tələblərə uyğunlaşdırılması və yeni keyfiyyət mərhələsinə yüksəldilməsi məqsədlərinə xidmət edir. Eyni zamanda Azərbaycanda demokratik təsisatların möhkəmləndirilməsi, siyasi plüralizmin və çoxpartiyalı demokratik siyasi sistemin inkişaf etdirilməsi, insan hüquqi və azadlıqlarının təmin edilməsi, vətəndaş cəmiyyəti institutlarının fəaliyyətinə geniş imkanların yaradılması, dövlət və özəl qurumların fəaliyyətində şəffaflığın və hesabatlılığın təmin olunması, ictimai və sosial xidmətlər sahəsində institusional islahatların reallaşdırılması ilə yeni və ciddi keyfiyyət dəyişikliyinə nail olunması, həyata keçirilən kadrləşdirilmə müasir mərhələdə Azərbaycanda pragmatik, düşünülmüş siyasi kursun reallaşdırılmasını təsdiq edir.

Eyni zamanda insanların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi də daim Prezident İlham Əliyevin diqqət mərkəzində olub. 2003-2019-cu illər ərzində 2003-2019-cu illər ərzində 2 milyon yeni iş yeri açılıb, işsizlik səviyyəsi 5 faizədək aşağı endirilib ki, bu da dünya üzrə ən yaxşı göstəricilərdən biridir. İşsizliyin aşağı səviyyəyə olması həmçinin respublikamızda yoxsulluğun 49 faizdən 5,4 faizə

enməsinə şərtləndirib. Bu dövrdə cəmiyyətin bütün təbəqələrindən olan insanların, xüsusilə də həssas qrupların rifahına xidmət edən islahatlar ardıcılıqla davam etdirilib. Təkcə ötən il iqtisadi islahatların həyata keçirilməsi, vətəndaşların sosial rifahının daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində 100-dən çox fərman və sərəncam imzalanıb, 4,2 milyon vətəndaşı əhatə edən sosial paket həyata keçirilib. Bütün bu faktlar bir daha Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasətin mərkəzində ölkə vətəndaşlarının rifahı və mənafeyinin dayandığını təsdiq edir.

Prezident İlham Əliyevin ölkəmizə rəhbərlik etdiyi dövrün ən mühüm səciyyəvi xüsusiyyətlərindən biri Azərbaycanın beynəlxalq mövqeyinin davamlı olaraq möhkəmlənməsi, iktərəfli və çoxtərəfli əlaqələrin inkişafı, respublikamızın regional və beynəlxalq təşkilatlarda uğurla təmsil olunmasıdır. Bu gün müstəqil Azərbaycan müasir beynəlxalq münasibətlər sisteminə etibarlı tərəfdaş kimi tanınır. Azərbaycan işğalçı Ermənistanla istisna olmaqla, dünya birliyinə üzv olan bütün dövlətlərlə qarşılıqlı hörmət və etimada söykənən səmərəli münasibətlər qurub, beynəlxalq təşkilatlarla sıx əməkdaşlıq əlaqələri yaradıb. Azərbaycanın 155 ölkənin dəstəyini qazanaraq BMT Təhlükəsizlik Şurasının 2012-1013-cü illərdə qeyri-daimi üzv seçilməsi, dünyanın ən böyük ikinci təşkilatı olan Qoşulmama Hərəkatının da fəal üzvlərindən biri olması, hazırda işə təşkilata uğurla sədrlik etməsi ölkəmizin güclü beynəlxalq mövqeyinin və yüksək nüfuzunun parlaq nümayişidir. Eyni zamanda digər mühüm beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlıq Azərbaycana integrasiyanın dərinləşməsinə, ölkə reallıqlarını dünya ictimaiyyətinə obyektiv və dolğun çatdırmağa imkan verir.

Regional güc mərkəzi olan respublikamızın təşəbbüsü və liderliyi ilə gerçəkləşdirilən strateji əhəmiyyətli transmilli layihələr Avrasiyanın yeni enerji və neqliyət kommunikasiya xərtəsinin formalaşmasına şərtləndirib. Bunlarla yanaşı, dövlət başçısının müəyyənləşdirdiyi hücum diplomatiyasının uğurla davam etdirilməsinin nəticəsidir ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü beynəlxalq səviyyədə dəstəklənir, Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin beynəlxalq hüquq normalarına mü-

vafiq surətdə həll edilməsinin zəruriliyini ifadə edən çoxsaylı qətnamələr qəbul edilib. Prezident İlham Əliyevin milli maraqlara, dövrün tendentləri və reallıqlarına uyğun davam etdirdiyi strateji kurs növbəti tarixi mərhələdə də Azərbaycanın öz inkişafını, beynəlxalq münasibətlər sisteminə uğurlu təmsilçiliyini davam etdirəcəyinə əminlik yaradır.

O da qeyd olunmalıdır ki, ölkəmizin bugünkü genişmiqyaslı uğurlarında Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti hörmətli Mehriban xanım Əliyevanın danılmaz rolu vardır. Onun çoxşaxəli fəaliyyəti Azərbaycanın inkişafına, dünyada təbliğinə sanballı töhfələr verir. Hörmətli Mehriban xanım Əliyevanın sosial və humanitar sahələrdə təşəbbüsləri, gördüyü mühüm işlər ölkəmizdə həyata keçirilən sosial müdafiə tədbirlərinin miqyasının genişlənməsində əhəmiyyətli rol oynayır.

Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondu Ümummilli Liderin zəngin dövlətçilik irsinin dərinləndirilməsinə, gənşir təbliğ olunması işində də uğurla fəaliyyət göstərir. Ulu Öndərin zəngin mənəvi irsini, Onun azərbaycançılıq ideyasını gənç nəsillərə aşılamaq, Ümummilli Liderin qurub-yaratdığı müstəqil Azərbaycanın daha da çiçəklənməsində yaxından iştirak etmək, insanlara daim kömək əli uzatmaq, xeyrixah işlər görmək Heydər Əliyev Fondunun və onun prezident hörmətli Mehriban xanım Əliyevanın fəaliyyətinin əsas qayesini təşkil edir. Başqa sözlə, Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyəti Ümummilli Liderimizin ideyalarına əsaslanır, Azərbaycan inkişafına, milli məqsədlərin həyata keçirilməsinə müstəsna töhfələr verir. Fondun fəaliyyəti ölkənin ictimai həyatının bütün sahələrini əhatə edir. Heydər Əliyev Fondu təhsil, səhiyyə, mədəniyyət, idman, elm və texnologiya, ekologiya, sosial və digər sahələrdə müxtəlif layihələr həyata keçirərək yeni cəmiyyət quruculuğunda fəal iştirak edir, milli mədəniyyətimizin qorunmasına və inkişafı istiqamətində genişmiqyaslı fəaliyyət göstərir, eləcə də Azərbaycan həqiqətlərinin, zəngin tarixi və mədəni irsinin dünyaya ictimaiyyətinə çatdırılmasına istiqamətində məqsədyönlü və ardıcıl iş aparır.

Beləliklə, sadalanan və burada qeyd olunan çoxsaylı faktlara istinad edərək tam əminliklə deyə bilərik ki, Heydər Əliyevin miras qoyduğu zəngin irs, ideyalar bu gün də yaşayır və Azərbaycanı inamla daha parlaq gələcəyə aparır. Ümummilli Liderin şah əsəri olan müstəqil Azərbaycan ən yüksək zirvələrə fəth edir. Dövlət başçısının qeyd etdiyi kimi, "Bizim inkişafımızın təməlinə Ulu Öndər Heydər Əliyev siyasəti dayanır. Biz bu siyasətə sadıq, biz tutduğumuz yoldan dönməyəcəyik, daim irəli gedəcəyik".

Sahibə QAFAROVA,

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Sədri

MİLLİ QURTULUŞ

- SÜRƏTLİ İNKİŞAF, DÜŞÜNÜLMÜŞ SİYASƏT VƏ QÜDRƏTLİ DÖVLƏT QURUCULUĞU MƏRHƏLƏSİ

1993

2020

Əvvəli 1-ci səh.

Moskvanın, eləcə də keçmiş SSRİ-nin digər şəhərlərinin aparıcı elm və təhsil ocağına 10 mindən çox azərbaycanlı gənc təhsil almağa göndərilmişdi. Ümumiyyətlə, görülən işlər ölkənin bütün istiqamətlər üzrə mərkəzdən asılılığını azaltmağa hesablanmışdı. Respublikanın 1978-ci ildə qəbul olunmuş Konstitusiyasında Azərbaycan dilinin dövlət dili kimi təsbit olunması, azərbaycançılıq ideyasının formalaşması istiqamətində atılan addımlar, peşəkar hərbiçilərin hazırlanması işinə xüsusi diqqət yetirilməsi və bir çox digər məsələlər Heydər Əliyevin milli azadlıq ideyasına söykənirdi. Bu baxımdan inamla demək olar ki, həmin dövr, eyni zamanda milli özünüdərkə möhkəmlənməsi mərhələsidir. Təsədüfi deyil ki, o zaman ittifaq miqyasında iqtisadi cəhətdən özünü tam təmin edə bilən iki respublikadan biri məhz Azərbaycan olmuşdur. Sonralar həmin dövrdə həyata keçirdiyi tədbirlərdən danışan Ulu Öndər Heydər Əliyev demişdir: "Bəli, mən istəyirdim ki, Azərbaycan müstəqil olsun. Hər şeydən əvvəl iqtisadi cəhətdən. Çünki istənilən müstəqilliyin əsasında iqtisadiyyat durur".

Ədalətsiz münasibətlər hədəfində

Heydər Əliyev Moskvada çalışdığı 1982-1987-ci illərdə də Azərbaycandan diqqətini əsirgəmir, xalqın milli dirçəlişi, milli qürur hissələrinin oyanması üçün əhəmiyyətli addımlar atırdı. Lakin Heydər Əliyevdən sonra respublikaya rəhbərlik etmiş şəxslərin kölə psixologiyası, prinsipsizliyi, qətiyyətsizliyi və düşünülməmiş kor-koranə addımları Azərbaycanı getdikcə təhəzzüblə doğru aparırdı. Xüsusilə Kremlin əlaltısına çevrilmiş Ə.Vəzirovun rəhbərliyi dövründə respublika dərin iqtisadi və siyasi böhrana yuvarlanmışdı. Azərbaycanın kənd təsərrüfatının, xüsusilə ənənəvi və yüksək gəlirlili sahələr olan pambıqçılıq və üzümçülüyün məhvi məhz onun adı ilə bağlandı.

Heydər Əliyevin Moskvada siyasi fəaliyyətdən təcrid olunmasından dərhal sonra keçmiş ittifaqın erməniyə rəhbərliyi Dağlıq Qarabağda separatçı hərəkatlara rəvac verirdi. Bu, həm də 1988-ci ildə 220 mindən artıq soydaşımızın Ermənistandan kütləvi deportasiyası ilə nəticələndi. Bu hadisələr o dövrdə Azərbaycanın milli azadlıq hərəkatına təkən verən amillərə çevrildi. Bu il mayın 28-də Prezident İlham Əliyev məcburi köçkünlər üçün salınmış "Qobu Park-3" yaşayış kompleksinin açılışındakı çıxışı zamanı həmin dövrün əsl tarixi-siyasi qiymətini vermişdir: "...Ermənilər və burada yerli sığınanlar Heydər Əliyev Moskvada işləyən də donoslar, anonim məktublar yazırdılar. Aydın məsələdir ki, Heydər Əliyev əmli qoyurdu ki, ermənilər baş qaldırınsınlar... Baxın, Heydər Əliyev Siyasi Bürodan, Sovet İttifaqının Nazirlər Sovetindən yüksək vəzifələrdən gedəndən sonra iki həftə keçməmiş nə baş verdi? Bir erməni millətçisi si məqalə ilə çıxış etdi ki, Dağlıq Qarabağ Ermənistanı verilməlidir. Özü də harada? Fransa çəzəndə. Artıq erməni diasporu bu işlərə qoşulmuşdu. Sovet İttifaqının başında dayanan adamlar da öz eməniperəst mövqeyi ilə fərqlənmişlər. Biz bunu yaxşı bilirik və artıq hərəket başladı. O vaxt Azərbaycan hakimiyyəti nə etdi? 1987-ci ilin noyabrı idi. Heydər Əliyev vəzifədən gedəndən sonra cəmi iki həftə keçmişdi. Buradakılar neylədilər? Heç nə. Veçləri-nə də almadılar. Onlar ələ bil ki, bu torpağın övladları deyildilər. Biganə qaldılar, reaksiya vermədilər. Vəziyyəti nəzarət altında saxlaya bilmədilər və nəticə etibarilə çox da keçmədi, təxribat törədildi. Bu tarixə bu nöqtəyi-nəzərdən baxın. Cəmi 3-4 ay keçdi, 1988-ci ilin fevral ayında Sumqayıt təxribatı törədildi. Ne idi o təxribat. Erməni quldurları orada dəstə yaradıb bir neçə erməniyi öldürüb bunu Azərbaycan xalqının ayağına yazdılar. Bu da tarixi faktlardır..."

1988-ci ildən başlayaraq Azərbaycanda dərinləşməkdə olan ictimai-siyasi böhran, hakimiyyətdə olan şəxslərin qorxaqlığı və həmçinin cəbhəçilərin təxribat xarakterli davranışları Sovet qoşunlarının Bakıya yeridilməsi və 1990-cu ilin qanlı 20 yanvar hadisələri ilə nəticələndi. Bu hadisəyə ilk olaraq kəskin etirazını bildirən və ən dəqiq və obyektiv tarixi qiymət verən də Heydər

Xalqın rəğbətini qazanan lider

Əliyev oldu. O, həyatı üçün real təhlükələrdən çəkinmədən Moskvadakı Azərbaycan nümayəndəliyinə gələrək oradan beynəlxalq aləmə tarixi əlaqəli idi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev həmin hadisələrə xüsusi qiymət verərək bunu hakimiyyət uğrunda gedən çirkin mübarizənin nəticəsi kimi dəyərləndirmişdir: "Kəlbəcərin, Şuşanın və Laçının işğal altına düşməsinə AXC-Müsavat tandeminin çox böyük mənfəti rolu olmuşdur... O vaxt onların əsas məqsədi onların bahasına olursa-olsun hakimiyyətə gəlmək idi... Öz doğma torpaqlarını ermənilərə təhvil verərək AXC-Müsavat satqın cütüyü 1992-ci ildə Şuşanın və Laçının işğalından sonra hakimiyyətə gəlirdi". Xocalı, Şuşa, Laçın və Kəlbəcərin rayonlarının və digər yaşayış məntəqələrinin işğal edilməsi barədə hələ 1992-ci ilin may ayında başlanmış cinayət işlərinin materialları, daha sonra 1994-1996-cı illər ərzində Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Xocalı, Şuşa və Laçın rayonlarının işğalı ilə bağlı çıxardığı hökmlər və digər araşdırmaların nəticələri xəyanət əməlləri ilə müşayiət olunan hadisələrin qaranlıq meqamlarına işıq salan və onların hüquqi qiymətini əks olunduğu mötəbər sənədlərdir.

Daxili çəkişmələr

1991-ci ilin oktyabrında müstəqillik aktına imza atmış Azərbaycan tarixi nailiyyəti itirmək təhlükəsi ilə üzlə olmuşdu. O dövrdə ölkə daxilindəki vətəndaş müharibəsi dərəcəsinə yüksəlmiş qarşıdurmalar nəinki dövlət müstəqilliyimizi, hətta milli varlığımızı belə bərbadaş hədəfə almışdı. Hadisələr düzgün qiymətləndirə bilməyən Müttəllibov hakimiyyəti əhali arasında gündən-günə nüfuzunu itirir, baş vermiş proseslərdən düzgün nəticə çıxara bilmirdi.

Digər tərəfdən də təcavüzkar Ermənistanın ölkəmizə qarşı torpaq iddiaları ilə müşayiət olunan Dağlıq Qarabağ problemi ağır yük kimi Azərbaycanın başı üzərində dururdu. Hər kəsin var gücü ilə xarici düşməne qarşı həmrəylik nümayiş etdirməli olduğu belə bir şəraitdə ayrı-ayrı mafioz qruplarda birləşmiş hakimiyyət hərisləri özlərinin şəxsi maraqlarına xidmət edən fəaliyyətlə məşğul idilər.

1992-ci ilin yaz aylarından başlayan daxili hərə-mərcilik, siyasi qüvvələrin çəkişməsi cəbhə bölgəsinin nəzarətdən kənar qalmasına və Qarabağ savaşında ermənilərin üstünlüyü ilə almasına gətirib çıxardı. Bir-birinin arıncı strateji cəhətdən ən əhəmiyyətli

ərazilərin itirilməsi ilə müşayiət olunan bu olaylar daha çox AXC-Müsavat cütüyünün Azərbaycan dövlətinə qarşı satqın və xəyanət-kar mövqeyi ilə əlaqəli idi. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev həmin hadisələrə xüsusi qiymət verərək bunu hakimiyyət uğrunda gedən çirkin mübarizənin nəticəsi kimi dəyərləndirmişdir: "Kəlbəcərin, Şuşanın və Laçının işğal altına düşməsinə AXC-Müsavat tandeminin çox böyük mənfəti rolu olmuşdur... O vaxt onların əsas məqsədi onların bahasına olursa-olsun hakimiyyətə gəlmək idi... Öz doğma torpaqlarını ermənilərə təhvil verərək AXC-Müsavat satqın cütüyü 1992-ci ildə Şuşanın və Laçının işğalından sonra hakimiyyətə gəlirdi". Xocalı, Şuşa, Laçın və Kəlbəcərin rayonlarının və digər yaşayış məntəqələrinin işğal edilməsi barədə hələ 1992-ci ilin may ayında başlanmış cinayət işlərinin materialları, daha sonra 1994-1996-cı illər ərzində Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Xocalı, Şuşa və Laçın rayonlarının işğalı ilə bağlı çıxardığı hökmlər və digər araşdırmaların nəticələri xəyanət əməlləri ilə müşayiət olunan hadisələrin qaranlıq meqamlarına işıq salan və onların hüquqi qiymətini əks olunduğu mötəbər sənədlərdir.

Beləliklə, AXC-Müsavat cütüyü meydan hərəkatının dəlirəsi üzərində A. Müttəllibovun davıraq hakimiyyəti faktiki olaraq zəbt etdi. Cəbhəçilərin əsl siması bir il ərzində hakimiyyətə olduqları zaman bəlli oldu. Daxili və xarici siyasətdə buraxılan səhvlər onun da mürəkkəb olan vəziyyəti daha da gərginləşdirdi. Xalq aclıq və səfalət içində idi. Ölkənin maliyyə imkanları tamamilə tükenmişdi. 2006-cı ilin denominasiyası nəzərə alınmaqla (1:5000 nisbətində) Azərbaycanın milli valyutasının bugünkü dəyəri ilə 1993-cü ilin dövlət büdcəsinin gəlirləri cəmi 7 milyon, xərcləri isə 12,3 milyon manat təşkil edirdi. O səbəbdən ki, cəbhəçilər Heydər Əliyevin ötən əsrin 70-80-ci illəri ərzində yaratdığı fundamental maddi və mədəni nailiyyətləri qısa müddətdə məhv etmiş, sərvətlər talan edilmiş, işbazlar tərəfindən xaricə satılmışdı. Ümumiyyətlə, ölkə kriminal, mafioz qruplar, silahlı birləşmələr tərəfindən idarə olunurdu.

Qarabağ məsələsi milli maraqlar qarşısında çıxaraq şəxsi mənfəət predmetinə çevrilmişdi. Şuşa, Laçın rayonları əldən gedəndən sonra Kəlbəcər rayonunun bütövlükdə işğalı nəticəsində Dağlıq Qarabağda Ermənistan arasında şəxsi əlaqə üçün imkan yarandı. Beləliklə də bu hadisələr yarımzəhmət fəaliyyəti və davranışları ilə xalq içində tamamilə nüfuzdan düşmüş AXC-Müsavat hakimiyyətinin biabırçı sonunu yaxınlaşdırdı.

Vətəndaş müharibəsi astanasında

Gəncə şəhərində baş vermiş 1993-cü il 4 iyun hadisəsi bu sonluğun kulminasiyası nöqtəsi oldu. Belə bir vəziyyətdən çıxış yoluunu axtaran Azərbaycan xalqı yalnız Heydər Əliyevin silsiləsində gördüdü. Çünki bu böyük insan ümumxalq inamını, etibarını artıq o zamanadək xalqına sədaqətli, şərafətli xidməti ilə qazanmışdı. Dövlətçilik anlayışından xəbərlənən və hərbi birləşməni əslində öz məqsədləri üçün istifadə edən ayrı-ayrı şəxslərin hədərlərindən qorxub gizlənməsi və təhlükəli proseslərin qarşısını ala bilmədiyini dərk edən AXC-Müsavat iqtidarının özü də xilas üçün sonda Heydər Əliyevdən imdad istədi. Bu, həm də AXC-Müsavat hakimiyyətinin satqın və qorxaq mahiyyətini göstərən bir hadisə idi.

Heydər Əliyevin yenidən siyasi hakimiyyətə qayıdışı artıq tarixi zərurət idi. Azərbaycan xalqı qanı və canı bahasına əldə etdiyi müstəqilliyin qorunması üçün bu müstəqilliyin əldə olunmasına ən çox töhfə vermiş və onu qoruyub saxlayacaq əvəzsiz lideri hakimiyyətə dəvət etdi. Hələ 1992-ci ilin oktyabrında Azərbaycanın "91-lər" adlanan dəyərli ziyalıları Heydər Əliyevə hakimiyyətə qayıdışı üçün müjəzicə etmişdilər. 1993-cü il iyunun 9-da Heydər Əliyev, nəhayət, xalqın və respublikanın hakimiyyətə qayıdışı üçün davamlı qəbul edib Bakıya gəldi. Bu isə daxili və xarici düşmənlərimizin bütün planlarının pozulmasının başlanğıcı oldu. Xilaskarlıq missiyasını öz üzərinə götürən Heydər Əliyev Bakıda hakimiyyət davasını gətirdiyi bir vaxtda həyatını təhlükə altına qoyaraq dərhal Gəncəyə yollandı və bölgədə hələ də davam edən qiyamın və qardaş qırğınının qarşısını aldı.

Son dövrlər o zaman vəzifədə olmuş şəxslər yeni gülcün, uydurma və dolaylı açıqlamalar verməklə tarixi saxtalaşdırmağa cəhd edirdilər. Əsl həqiqət isə ondan ibarətdir ki, həm Gəncə hadisələrini törədən, həm də onun qarşısını antikonstitusion yolla almaq istəyənlər eyni dərəcədə məsuliyət daşıyırlar.

Ali Sovet Gəncə hadisələrini təhqiq edən deputat İstintaq komissiyasının işinin yekunu barədə 16 iyun 1993-cü ildə qəbul etdiyi qərarla bu hadisələrə siyasi qiymət vermişdir. Sənədin 2-ci bəndində deyilir: "1993-cü il iyunun 4-də Gəncə şəhərində baş vermiş qanlı hadisələr Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Əbülfəz Elçibəyin və digər yüksək vəzifəli şəxslərin əvvəlcədən xüsusi düşünülmüş və planlaşdırılmış siyasətinin nəticəsi hesab edilsin, onlar tərəfindən Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının və qanunlarının kobud surətdə pozulması kimi qiymətləndirilsin".

Milli birliyə çağırış

Gəncə qiyamı ağıllı siyasi gedişlər və böyük şəxsi nüfuz hesabına sülh yolu ilə yatırıldıqdan sonra 1993-cü il iyunun 15-də Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikası Ali Sovetinin Sədri seçildi. O, problemlərin həlli üçün, ilk növbədə, ölkədə vətəndaş həmrəyliyinin, sabitliyinin son dərəcə vacib olduğu barədə qənaəti açıqladı: "Ögər respublikada ictimai-siyasi sabitlik olmasa, sağlamlıq ictimai-siyasi mühit olmasa, heç bir sosial-iqtisadi proqramdan, yaxud problemlərin həll edilməsindən söhbət gedə bilməz". Bunun ardınca isə "Mənim həyatım da, fəaliyyətim də yalnız və yalnız Azərbaycanın müstəqilliyinin qorunub saxlanmasına, ölkəmizin bu ağır vəziyyətdən qalmasına həsr olunacaqdır" söyləyərək böyük risklər altında xalqın qurtuluşu missiyasını cəsarətlə öz üzərinə götürdü.

Şuşanın və Laçının işğalına şərait yaratmaqda hakimiyyətə gəlmiş AXC-Müsavat cütüyü bu dəfə digər rayonların işğalına şərait yaratmaqda hakimiyyətə gələn kimi mənfur niyyətlərini həyata keçirmək istəyirdilər. Bu məqsəddə də faktiki olaraq cəbhəçilərin nəzarətindən olan silahlı birləşmələr döyüş zonalarından uzaqlaşdırıldı və orduda hərə-mərcilik yaradıldı. Heydər Əliyevin güclü və müstəqil bir siyasətçi olduğunu bilən xarici qüvvələr də bu ərafədə işğalçı Ermənistanı dəstək verirdilər. Nəticədə 1993-cü ilin iyul-avqust aylarında Ağdərə, Ağdam, Cəbrayıl, Füzuli, Qubadlı rayonları düşmənin nəzarəti altına keçdi.

Bütün bu gərgin vəziyyətdə baxmayaraq Azərbaycan dövlət orqanlarının fəaliyyətini və dövlətçiliyi bərpa etmək məqsədilə 1993-cü il oktyabrın 3-də prezident seçkiləri təşkil edildi. Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikasının Prezidenti seçildi.

Bu, eyni vaxtda idi ki, cəbhə bölgəsində böhran davam edirdi. Nəticədə Zəngilan rayonu da işğala məruz qaldı. 1993-cü ilin son ayları ərzində ərazi itkilərinin əsas səbəbi o idi ki, bu dövrdə yerlərdə, xüsusilə ordu bölmələrinin rəhbərliyində hələ də Elçibəy hakimiyyətinin təyin etdiyi şəxslər təmsil olunurdular və hadisələr

rin gedişinə ciddi təsir göstərmək imkanına malik idilər.

1993-cü ilin dekabr ayında Heydər Əliyev bütün daxili çəkişmələri kənar qoyub torpaqları azad etmək naminə Azərbaycan hərbiçilərinin səfərbər olmağa çağırıldı. Azərbaycan Ordusunun həmin günlərdə başlayan hücum əməliyyatları 1994-cü ilin yanvarında Horadizin və Füzuli rayonunu nəzərdə tutan azad olunması ilə başa çatdı. Bu tarixin ən obyektiv qiymətini Heydər Əliyevin sonrakı addımlarının təmsalında zamanın özü verir. Qarabağ savaşında ciddi uğur nümunəsi olan Horadiz əməliyyatının əsas siyasi əhəmiyyəti budur ki, öz həvadarlarına arxayın olan rəsmi Yerevanın bu məğlubiyyətdən sonra atəşkəs rejiminə imza atmaqdan başqa çıxış yolu qalmadı. İllər sonra Azərbaycan Ordusunun bu zəfəri 2016-cı ilin aprel ayında da yenidən təkrar olundu.

1993-cü ilin ortalarında ölkə daxilində ictimai-siyasi vəziyyəti daha da mürəkkəbləşdirən və cəbhədəki durumu ağırlaşdıran başqa ciddi səbəblər də var idi. Bundan ötrə maraqları naminə istifadə etmək istəyən və xarici həvadarlarının dəstəyinə güvənən daxili separatçı qüvvələr də siyasi meydanı qorunmaya başlamaşdılar. 1993-cü ilin iyul-avqust aylarında cənub bölgəsinin 7 rayonunu əhatə edən bir ərazidə saxta polkovnik Əlikram Hünbətovun ortaya atdığı üzdeyən "Talış-Muğan Respublikası" ideyası, şimalda isə 1990-cı ildən bəri milli zəmində millətçi "Sadval" hərəkatının fəallaşması respublikanın müstəqilliyi üçün əlavə təhlükə mənbəyinə çevrilmişdi. Həmin qüvvələr, əslində, Elçibəy hökumətinin yürütdüyü yanlış milli siyasət nəticəsində baş qaldırmışdı. Separatçılar öz hədəflərinə çatmaq üçün Heydər Əliyevin məğlubiyyətini hamıdan çox arzulayan cəbhəçilərin mövqeyinə arxayın idilər. Vəziyyətin belə gərgin olmasına baxmayaraq, Heydər Əliyev xalqın dəstəyi ilə həm şimalda, həm də cənubda sünü yaradılmış separatçı meyillərin qarşısını aldı.

Sonrakı mərhələlərdə daxili sabitliyi pozmaq cəhdləri göstərilsə də, Heydər Əliyev ölkəmizi tarixin bu sınaqlarından da üzünə çıxarmağı bacardı. "Əsrin mü-bədi"nin imzalanması ərfə-sində, 1994-cü ilin oktyabrında Sürət Hüseynov tərəfindən idarə

olunan dövlət çevrilişinə cəhdin qarşısı alındı. Heydər Əliyevin birca çağırışı ilə bir anın içində Prezident Aparatının qarşısına toplaşan on minlərlə insanın yaratdığı izdiham xalqın möhtəşəm hərbiçilərinin səfərbər olmağa çağırıldı. Azərbaycan Ordusunun həmin günlərdə başlayan hücum əməliyyatları 1994-cü ilin yanvarında Horadizin və Füzuli rayonunu nəzərdə tutan azad olunması ilə başa çatdı. Bu tarixin ən obyektiv qiymətini Heydər Əliyevin sonrakı addımlarının təmsalında zamanın özü verir. Qarabağ savaşında ciddi uğur nümunəsi olan Horadiz əməliyyatının əsas siyasi əhəmiyyəti budur ki, öz həvadarlarına arxayın olan rəsmi Yerevanın bu məğlubiyyətdən sonra atəşkəs rejiminə imza atmaqdan başqa çıxış yolu qalmadı. İllər sonra Azərbaycan Ordusunun bu zəfəri 2016-cı ilin aprel ayında da yenidən təkrar olundu.

1993-cü ilin ortalarında ölkə daxilində ictimai-siyasi vəziyyəti daha da mürəkkəbləşdirən və cəbhədəki durumu ağırlaşdıran başqa ciddi səbəblər də var idi. Bundan ötrə maraqları naminə istifadə etmək istəyən və xarici həvadarlarının dəstəyinə güvənən daxili separatçı qüvvələr də siyasi meydanı qorunmaya başlamaşdılar. 1993-cü ilin iyul-avqust aylarında cənub bölgəsinin 7 rayonunu əhatə edən bir ərazidə saxta polkovnik Əlikram Hünbətovun ortaya atdığı üzdeyən "Talış-Muğan Respublikası" ideyası, şimalda isə 1990-cı ildən bəri milli zəmində millətçi "Sadval" hərəkatının fəallaşması respublikanın müstəqilliyi üçün əlavə təhlükə mənbəyinə çevrilmişdi. Həmin qüvvələr, əslində, Elçibəy hökumətinin yürütdüyü yanlış milli siyasət nəticəsində baş qaldırmışdı. Separatçılar öz hədəflərinə çatmaq üçün Heydər Əliyevin məğlubiyyətini hamıdan çox arzulayan cəbhəçilərin mövqeyinə arxayın idilər. Vəziyyətin belə gərgin olmasına baxmayaraq, Heydər Əliyev xalqın dəstəyi ilə həm şimalda, həm də cənubda sünü yaradılmış separatçı meyillərin qarşısını aldı.

Sonrakı mərhələlərdə daxili sabitliyi pozmaq cəhdləri göstərilsə də, Heydər Əliyev ölkəmizi tarixin bu sınaqlarından da üzünə çıxarmağı bacardı. "Əsrin mü-bədi"nin imzalanması ərfə-sində, 1994-cü ilin oktyabrında Sürət Hüseynov tərəfindən idarə

olunan dövlət çevrilişinə cəhdin qarşısı alındı. Heydər Əliyevin birca çağırışı ilə bir anın içində Prezident Aparatının qarşısına toplaşan on minlərlə insanın yaratdığı izdiham xalqın möhtəşəm hərbiçilərinin səfərbər olmağa çağırıldı. Azərbaycan Ordusunun həmin günlərdə başlayan hücum əməliyyatları 1994-cü ilin yanvarında Horadizin və Füzuli rayonunu nəzərdə tutan azad olunması ilə başa çatdı. Bu tarixin ən obyektiv qiymətini Heydər Əliyevin sonrakı addımlarının təmsalında zamanın özü verir. Qarabağ savaşında ciddi uğur nümunəsi olan Horadiz əməliyyatının əsas siyasi əhəmiyyəti budur ki, öz həvadarlarına arxayın olan rəsmi Yerevanın bu məğlubiyyətdən sonra atəşkəs rejiminə imza atmaqdan başqa çıxış yolu qalmadı. İllər sonra Azərbaycan Ordusunun bu zəfəri 2016-cı ilin aprel ayında da yenidən təkrar olundu.

1993-cü ilin ortalarında ölkə daxilində ictimai-siyasi vəziyyəti daha da mürəkkəbləşdirən və cəbhədəki durumu ağırlaşdıran başqa ciddi səbəblər də var idi. Bundan ötrə maraqları naminə istifadə etmək istəyən və xarici həvadarlarının dəstəyinə güvənən daxili separatçı qüvvələr də siyasi meydanı qorunmaya başlamaşdılar. 1993-cü ilin iyul-avqust aylarında cənub bölgəsinin 7 rayonunu əhatə edən bir ərazidə saxta polkovnik Əlikram Hünbətovun ortaya atdığı üzdeyən "Talış-Muğan Respublikası" ideyası, şimalda isə 1990-cı ildən bəri milli zəmində millətçi "Sadval" hərəkatının fəallaşması respublikanın müstəqilliyi üçün əlavə təhlükə mənbəyinə çevrilmişdi. Həmin qüvvələr, əslində, Elçibəy hökumətinin yürütdüyü yanlış milli siyasət nəticəsində baş qaldırmışdı. Separatçılar öz hədəflərinə çatmaq üçün Heydər Əliyevin məğlubiyyətini hamıdan çox arzulayan cəbhəçilərin mövqeyinə arxayın idilər. Vəziyyətin belə gərgin olmasına baxmayaraq, Heydər Əliyev xalqın dəstəyi ilə həm şimalda, həm də cənubda sünü yaradılmış separatçı meyillərin qarşısını aldı.

Sonrakı mərhələlərdə daxili sabitliyi pozmaq cəhdləri göstərilsə də, Heydər Əliyev ölkəmizi tarixin bu sınaqlarından da üzünə çıxarmağı bacardı. "Əsrin mü-bədi"nin imzalanması ərfə-sində, 1994-cü ilin oktyabrında Sürət Hüseynov tərəfindən idarə

olunan dövlət çevrilişinə cəhdin qarşısı alındı. Heydər Əliyevin birca çağırışı ilə bir anın içində Prezident Aparatının qarşısına toplaşan on minlərlə insanın yaratdığı izdiham xalqın möhtəşəm hərbiçilərinin səfərbər olmağa çağırıldı. Azərbaycan Ordusunun həmin günlərdə başlayan hücum əməliyyatları 1994-cü ilin yanvarında Horadizin və Füzuli rayonunu nəzərdə tutan azad olunması ilə başa çatdı. Bu tarixin ən obyektiv qiymətini Heydər Əliyevin sonrakı addımlarının təmsalında zamanın özü verir. Qarabağ savaşında ciddi uğur nümunəsi olan Horadiz əməliyyatının əsas siyasi əhəmiyyəti budur ki, öz həvadarlarına arxayın olan rəsmi Yerevanın bu məğlubiyyətdən sonra atəşkəs rejiminə imza atmaqdan başqa çıxış yolu qalmadı. İllər sonra Azərbaycan Ordusunun bu zəfəri 2016-cı ilin aprel ayında da yenidən təkrar olundu.

1993-cü ilin ortalarında ölkə daxilində ictimai-siyasi vəziyyəti daha da mürəkkəbləşdirən və cəbhədəki durumu ağırlaşdıran başqa ciddi səbəblər də var idi. Bundan ötrə maraqları naminə istifadə etmək istəyən və xarici həvadarlarının dəstəyinə güvənən daxili separatçı qüvvələr də siyasi meydanı qorunmaya başlamaşdılar. 1993-cü ilin iyul-avqust aylarında cənub bölgəsinin 7 rayonunu əhatə edən bir ərazidə saxta polkovnik Əlikram Hünbətovun ortaya atdığı üzdeyən "Talış-Muğan Respublikası" ideyası, şimalda isə 1990-cı ildən bəri milli zəmində millətçi "Sadval" hərəkatının fəallaşması respublikanın müstəqilliyi üçün əlavə təhlükə mənbəyinə çevrilmişdi. Həmin qüvvələr, əslində, Elçibəy hökumətinin yürütdüyü yanlış milli siyasət nəticəsində baş qaldırmışdı. Separatçılar öz hədəflərinə çatmaq üçün Heydər Əliyevin məğlubiyyətini hamıdan çox arzulayan cəbhəçilərin mövqeyinə arxayın idilər. Vəziyyətin belə gərgin olmasına baxmayaraq, Heydər Əliyev xalqın dəstəyi ilə həm şimalda, həm də cənubda sünü yaradılmış separatçı meyillərin qarşısını aldı.

Sonrakı mərhələlərdə daxili sabitliyi pozmaq cəhdləri göstərilsə də, Heydər Əliyev ölkəmizi tarixin bu sınaqlarından da üzünə çıxarmağı bacardı. "Əsrin mü-bədi"nin imzalanması ərfə-sində, 1994-cü ilin oktyabrında Sürət Hüseynov tərəfindən idarə

Əli HÜSEYNLİ,
Azərbaycan Respublikası Milli Məclisi Sədrinin birinci müavini,
hüquq elmləri üzrə fəlsəfə doktoru

MİLLİ QURTULUŞ

- SÜRƏTLİ İNKİŞAF, DÜŞÜNÜLMÜŞ SİYASƏT VƏ QÜDRƏTLİ DÖVLƏT QURUCULUĞU MƏRHƏLƏSİ

1993 2020

Müstəqillik illərində Azərbaycan Respublikası Böyük Qayıdışdan - Milli Qurtuluşa - Müasir İnkışafa və Böyük Gələcəyə doğru məsulyyəti və şəərəfli yol keçmişdir. Bu, çoxəsrlik milli dövlətçilik tariximizin Heydər Əliyev - İlham Əliyev epoxasının keçdiyi böyük yolun tarixi mərhələləridir. Böyük Qayıdışdan - Müasir İnkışafa qədərki çətin və şəərəfli yol Milli Qurtuluşun köklərini, gedişatını və üfiqlərini bütün reallıqları ilə əks etdirir. Görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyev Milli Qurtuluşun banisi, yeni tarixi epoxanın lideri, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev isə ölkəmizin yüksək Müasir İnkışafının qüdrətli yaradıcısı və Böyük Gələcəyin uzaqgörən sükançısıdır.

Qurtuluşun zafərləri

Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev ölkəmizin və xalqımızın tarixində, taleyində böyük yer tutmuş görkəmli dövlət xadimidir. Ulu Öndərin Azərbaycan Sovet Respublikasına uğurla rəhbərlik etməklə Siyasi Büronun üzvü səviyyəsinə qədər hakimiyyət pillələrini böyük bacarıqla qalması, dünya miqyası bir dövlət xadimi kimi qəbul olunması mühüm tarixi hadisə olmaqla bərabər, həm də hər bir azərbaycanlı üçün misilsiz milli iftixar hissi doğuran faktıdır.

Xalqımız üçün çox məsulyyətli və əhəmiyyətli dövr olan dövlət müstəqilliyinin yenidən bərpə edilməsi ərfəsində Heydər Əliyevin Azərbaycanı qayıdışı mühüm tarixi hadisədir. Bu, görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin Kreml təltiminə sındıra bilməsi, SSRİ dövlətinin siyasi təqib və təzyiqlərini yixməyi bacarması və yenidən vətonə qayıdışı demək idi. XX əsrin dövrünün mürəkkəb ictimai-siyasi şəraitində Azərbaycanı qayıdış müstə-

inkışaf etdirmiş, adət-ənənələri dirçəltmiş, azərbaycançılığın möhkəm təməllərini yaratmışdır. Sovet hakimiyyəti dövründə Heydər Əliyev in apardığı məqsədyönlü və düşünülmüş millilik və vətənpərvərlik siyasətinə görə ölkəmiz müstəqillik qazandıqdan sonra digər dövlət müstəqilliyi əldə etmiş postsovet ölkələri ilə müqayisədə bir neçə addım irəlində olmuşdur. Yeni istiqalyyəti qazanmış respublikalarda müstəqilliyin başlanğıc illərində milli ideologiya baxımından yaşamış prosesləri Azərbaycan sovet hakimiyyəti illərində Heydər Əliyevin ölkəmizə rəhbərlik etdiyi mərhələdə keçib yaşamışdır.

SSRİ dövlətinin yuxarı dairələrində Siyasi Büro üzvlərindən, o cümlədən də Sovet İttifaqının rəhbəri Mixail Qorbaçovun Heydər Əliyevə qısqac münasibət bəsləməyinin əsas səbəblərindən biri müqayisədə Heydər Əliyev fenomeninin daha ucada dayanması idi. Bütün bunlara görə Heydər Əliyevin qazandığı dünya şöhrəti

nı təşkil edir. Ulu Öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olan Milli Qurtuluş müstəqil dövlətin taleyini həll edən böyük tarixi hadisədir.

XX əsrin doxsanıncı illərinin əvvəllərində Azərbaycanı vətənpərvərlik müharibəsinin qarşısını alınması və ölkənin parçalanmadan qurtuluşu üçün Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olan böyük Milli Qurtuluş hadisəsidir.

Ölkəmizin əsas sərvəti olan neftin xalqın milli istiqalına və müstəqil dövlətin inkışafına xidmət

yasi lideridir. Yeni tarixi dövr Azərbaycanda müstəqil dövlətçiliyin daha da möhkəmləndirilməsi ilə yanaşı, həm də Azərbaycan cəmiyyətinin hərtərəfli böyük inkışafının təmin edilməsi, ölkə həyatının müasirləşdirilməsi və modernləşdirilməsi deməkdir. Bunlar Milli Qurtuluşdan ümummilli intibaha doğru uğurla keçirilmiş yolların möhtəşəm hadisələridir.

İctimai-siyasi, iqtisadi-mədəni və elmi-texniki istiqamətlərlə yanaşı, Prezident İlham Əliyev Ali Baş Komandan kimi hərbi sahədə də böyük tarixi uğurlara imza atmışdır. Aprel döyüşlərindəki qələbə, Lələtəpə yüksəkliyinin alınması, Cocuq Mərcanlı kəndinə qayıdış Azərbaycanın hərbi tarixinə Prezident İlham Əliyevin yazdığı parlaq səhifələrdir. Naxçıvan Muxtar Respublikasının ərazisində düşməndən azad edilmiş 11 min kilometrlik torpaqlarımız yeni tarixi epoxanın - İlham Əliyev erasının Qurtuluş hadisəsidir.

"Şahdəniz" müqaviləsi əsrin yeni enerji layihəsidir. "Şahdəniz" müqaviləsi Azərbaycanın İlham Əliyev kontraktıdır.

Birləşmiş Millətlər Təşkilatının Təhlükəsizlik Şurasına, Avropa Şurasının Nazirlər Sovetinə, Qoşulma Hərəkətinə sadrək etməyə nail olmaq səlahiyyəti əldə etmək Prezident İlham Əliyevin ölkəmizə qazandırdığı tarixi missiyalardır.

"Bakı-Tbilisi-Qars" İlham Əliyev epoxasının Dəmir İpək yoludur. "Şimal-Cənub", "Şərq-Qərb" magistral neqliyyat dəhlizləri Azərbaycanın dünyaya açılan yeni qapılarıdır. İndi Şərqi-Qərb və Şimaldan-Cənuba bütün yollar Azərbaycanı keçir.

Prezident İlham Əliyevin Azərbaycanda yaratdığı ümummilli yüksəliş və dirçəliş ölkəmizin böyük inkışaf hərəkatının tarixi nailiyyətləridir.

Dünyanın yaşamalığı olduğu koronavirusla mübarizə dövründə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin həyata keçirdiyi davam etdirdiyi kompleks tədbirlər dövlət siyasətində İlham Əliyev erasının xilaskarlığı missiyasının konkret əməli fəadəsidir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev pandemiyadan xilas olmaq uğrunda gedən ümumdünya hərəkatının əsas liderlərindən biridir. Dünya üzrə koronavirusla mübarizə hərəkatınının baş qərarqahı olan Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı Prezident İlham Əliyevin ölkəmizin və bəşəriyyətin pandemiyadan xilas olunması uğrunda apardığı məqsədyönlü siyasəti və atdığı düşünülmüş addımlarını pandemiya dövrünün həlledici hadisələri səviyyəsində qiymətləndirməkdədir. Bu addımlar Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan Respublikasının və xalqımızın taleyindəki əvəzsiz rolunun əməli ifadəsi olmaqla bərabər, beynəlxalq birliyə və Azərbaycanın layiqli təh-fələridir.

Hazırda Prezident İlham Əliyevin siyasətində Azərbaycan Respublikası özünü ümummilli inkışaf və böyük intibah dövrünü yaşayır. Bu, Azərbaycanda yeni tarixi epoxanın dünyada qəbul edilmiş görkəmli dövlət xadimi, böyük si-

Milli qurtuluşdan böyük gələcəyə

qilliyin yenidən qazanılması, qorunub saxlanılması və inkışaf etdirilməsi üçün xüsusi əhəmiyyətə malik hadisə idi. Bu, həm də böyük siyasətə qayıdış idi. Buna görə də Milli Qurtuluş Böyük Qayıdışdan başlanırdı.

Azərbaycan xalqının Ümummilli Lideri Heydər Əliyev Sovetlər İttifaqında və beynəlxalq aləmdə görkəmli dövlət xadimi kimi qəbul olunmuşdur. Ulu Öndər Sovetlər İttifaqı kimi superdövləti təmsil edən əsas siyasi fiqurlardan biri sayılırdı. Siyasi Büro üzvləri arasında Heydər Əliyev yüksək dövlətçilik istedadı, uzaqgörənliyi, pragmatik baxışları, xüsusi intellektual səviyyəsi ilə seçiyələnmışdir.

Dünyanın tanınmış dövlət xadimləri Heydər Əliyev fenomeninin miqyasını və əhəmiyyətini yüksək qiymətləndirmişlər. Amerika Prezidenti Corc Buş: "Heydər Əliyevin şəxsi liderliyinə, cəsəretinə, misilsiz dünyagörüşünə və nadir nəqlik istedadına valeham".

Rusiya Prezidenti Vladimir Putin görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyev özünün böyük siyasətdə və dövlətçilikdə ən böyük müəllimi olduğunu etiraf etmişdir.

ABŞ Prezidenti Bill Klinton: "Heydər Əliyev təkcə Azərbaycanı, Amerikani yox, bütün dünyanı idarə etməyi bacaran bir siyasi xadimdir".

Türkiyə Cümhuriyyətinin Prezidenti Süleyman Dəmiral: "Heydər Əliyev təkcə Azərbaycan deyil, bütün türk dünyasının yetişdirmiş olduğu ən məşhur dövlət xadimlərindən biridir".

Gürcüstan Respublikasının Prezidenti Eduard Şevardnadze: "Qafqazın azadlığı və müstəqilliyi üçün Heydər Əliyev nə qədər böyük rol oynadığını xalq hələ sonra biləcəkdir".

Görkəmli dövlət xadimi üçün zəruri olan bu xüsusiyyətləri Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikasına rəhbərlik etdiyi və SSRİ-nin rəhbərliyində təmsil olunduğu otuz beş ildən çox bir dövrdə apardığı çoxəhətlı mübarizə, tarixin çətin sınaqları qarşısında göstərdiyi böyük qətiyyət və bacarıq, əldə etdiyi tarixi nailiyyətlər hesabına qazanmışdır. Dünya şöhrətli böyük dövlət xadimi Heydər Əliyev Azərbaycan Respublikasının sovet dövründə geridə qalmış bir ölkədən ən inkışaf etmiş respublika səviyyəsinə yüksəlmişdir. Mehiz Ulu Öndər Heydər Əliyevin düşünülmüş addımları sayəsində Azərbaycan Respublikası SSRİ-də ən məmütəfiq respublika içərişində aşağıdan ikinci yerdən ən yuxarıdan ikinci-üçüncü yerlərə qaldırılmışdır.

Heydər Əliyev sovet hakimiyyəti illərində Azərbaycanda milli-mənəvi dəyərləri hərtərəfli şəkildə

Azərbaycan xalqının milli iftixar mənbəyini çevirmişdir. Xalq sairı Cabir Novruzun aşağıdakı misraları Heydər Əliyevə ümumxalq inamı və məhəbbətinin poetik ifadəsidir:

Bu milləti onun qəder, Əzəmətə onun qəder, Məmləkətdə onun qəder Qurub-yaradan olmayıb. Görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyev özünün ölkə daxilindəki və beynəlxalq aləmdəki nüfuzuna görə SSRİ adlanan böyük derjava miqyasında yüksəkədə dururdu. Heydər Əliyevin həyatı və fəaliyyətinin 3 əsas mərhələsini qeyd etmək zəruridir:

1. Azərbaycana siyasi rəhbərlik dövrləri (1969-1982 və 1993-2003-cü illər).

2. Moskva-Kreml mərhələsi (1983-1987-ci illər).

3. Azərbaycanın ayrılma tərkib hissəsi olan Naxçıvan Muxtar Respublikasında fərdi təqaüdü və Naxçıvan MR Ali Məclisinə rəhbərlik etdiyi dövrlər (1990-1993).

Bütün gərgin anları, inkışaf ritmləri ilə bir yerdə Azərbaycana siyasi rəhbərlik və Kreml mərhələləri Heydər Əliyevin siyasi olimpin ən uca zirvələrinə doğru yüksəlmiş dövrləridir. Bu mərhələlərdə Heydər Əliyevin siyasətində böyük uzaqgörənlik, yorulmaz fəaliyyət, dərin məsuliyyəti və gerçək şöhrət bir-birini tamamlamışdır.

Azərbaycanın ayrılmaz tərkib hissəsi olan Naxçıvan mərhələsi isə taleyin sınaq dövrü olmaqla bərabər, ümumxalq qazanılması məhəbbəti və yenidən Qayıdışın bünövrəsi idi. Mənəvi və keşməkeşli həyatının Naxçıvan dövrü ölkəmizdə dövlət müstəqilliyinin böyük məşqçisi mərhələsi kimi tarixə düşmüşdür. Heydər Əliyevin Naxçıvan Muxtar Respublikasında həyata keçirdiyi tarixi tədbirlər: Azərbaycanın üçrəngli bayrağının dövlət rəmzi kimi qəbul edilməsi, Muxtar Respublikanın adından "Sovet Sosialist" sözlərinin çıxarılması, Ali Sovetin Ali Məclis adlandırılması, Yeni Azərbaycan Partiyasının təsis konfransının keçirilməsi, dövlət çevrilişi cəhdlərinin qarşısını alınması, kolxoz və sovxozların ləğvi edilməsi, torpaq islahatlarının həyata keçirilməsi dövlət müstəqilliyinin mühüm dərsələri, Böyük Qayıdışın uğurlu nəticələri idi. Bunlar yeni zamanda Milli Qurtuluşun böyük təməlləri kimi də mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Görkəmli dövlət xadimi Heydər Əliyevin xalqın təkidli tələbi ilə Naxçıvandan Bakıya - Müstəqil Azərbaycan Respublikasının rəhbərliyinə dəvət olunması və əvvəlcə Milli Məclisin Sədri, sonra isə ölkə Prezidenti vəzifəsinə seçilməsi xalqımızın və gənc müstəqil dövlətimizin Milli Qurtuluşunun əsas-

etdirilməsi üçün Heydər Əliyev düşüncəsinin iradəsinin nəticəsi kimi meydana çıxmış "Əsrin müqaviləsi" Milli Qurtuluşun böyük təməlidir.

Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının böyük xilaskarı, müstəqil Azərbaycan dövlətinin banisi, qurucusu və yaradıcısıdır.

Heydər Əliyev dövlət müstəqilliyinin, ölkəmizin böyük gələcəyinin möhkəm təməllərini yaratmış, azərbaycançılıq təlimini dövlət ideologiyası səviyyəsinə qaldırmışdır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev ölkəmizi və xalqımızı Milli Qurtuluşdan Böyük İntibaha çatdırmış görkəmli dövlət xadimidir. Prezident İlham Əliyev müstəqil Azərbaycan dövlətini təkcə regionun deyil, dünyanın lider dövlətlərindən biri səviyyəsinə qaldırmağın mümkünlüyünü isbat etmişdir.

Bu gün müasir dünya İlham Əliyev müasir Azərbaycanın yeni tarixi epoxasının qüdrətli rəhbəri olmaqla bərabər, həm də beynəlxalq münasibətlərdə söz sahibi olan lider kimi qəbul edilir.

Prezident İlham Əliyevin siyasi hakimiyyətə gəlməsi ilə və məqsədyönlü fəaliyyəti sayəsində Ukraynada, Gürcüstanda, Moldovada, Qırğızstanda və başqa respublikalarda baş vermiş yalançı demokratiya oyunları Azərbaycanı da yan keçməli olmuşdur. Azərbaycan postsovet məkanında müstəqil dövlətçiliyi inkışaf etdirilməsinin ən mükəmməl modelinə çevrilmişdir.

Ulu Öndərin başladığı bütün böyük islahatlar, irimiqyaslı transmilli layihələr Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla başa çatdırılmışdır. Ölkəmizdə yeni və möhtəşəm layihələr start verilmişdir. Azərbaycan Respublikasının bütün sahələr üzrə hərtərəfli inkışafı təmin edilmişdir. Beləliklə, Azərbaycan yeni tarixi epoxa başlanmışdır. Bu, müstəqil Azərbaycan dövlətinin İlham Əliyev erasıdır.

Prezident İlham Əliyev yeni epoxanın dünyada qəbul edilmiş görkəmli dövlət xadimi, böyük si-

Böyük Gələcək inkışaf etmiş Azərbaycan Respublikasının işıqlı bu gününə və gələcəyə sabahı deməkdir. Müasir dövrün əsas dünya liderlərindən biri olan Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikasının Müasir İnkışaf mərhələsinin Böyük Gələcək erasının qurucusu və yaradıcısıdır. Müstəqil Azərbaycan dövləti və xalqımız hər gün dövlətimizin lideri İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Böyük Gələcək epoxasının salnamasına yeni və parlaq səhifələr əlavə etməkdə davam edir. Milli Qurtuluş Böyük Qayıdışın nəticəsi, Müasir İnkışafın möhkəm təməlləri və daha Böyük Gələcəyin hərəkatıdır. Azərbaycan Respublikası Böyük Qayıdışdan - Milli Qurtuluşa qədərki çətin və şəərəfli yolların möhtəşəm nəticəsi, işıqlı sabahların bələdçisidir.

İsa HƏBİBƏYLİ,

AMEA-nın birinci vitse-prezidenti, Milli Məclisin deputatı, akademik

sülhün, əmin-amanlığın, qarşılıqlı əməkdaşlığın tərəfdarı və təbliğatçısı idi. O, dünya azərbaycanlılarının birliyinin təmin olunması, azərbaycançılıq ideologiyasının geniş yayılması və mənimlənməsi uğrunda ömrünün son anına kimi mübarizə apardı.

1994-cü ilin sentyabrında imzalanan "Əsrin müqaviləsi" Heydər Əliyev uzaqgörənliyinin dünya əhəmiyyətli uğuru hesab olunmaqla Azərbaycanın iqtisadi inkışaf konsepsiyasının tərkib hissəsi və gələcək mühüm neft-qaz layihələrinin həyata keçirilməsi, beynəlxalq əhəmiyyətli müqavilələrin bağlanması üçün bir təməldir, istiqamətdir.

Heydər Əliyev elmin, təhsilin, mədəniyyətin, incəsənətin, ədəbiyyatın inkışafına böyük önəm verirdi. Xalq-hakimiyyət münasibətləri, vətəndaş-dövlət əlaqələri təkmilləşdirilir, qarşılıqlı etimad şəraiti yaradılırdı. Onun böyük səyləri, qətiyyəti nəticəsində az bir zamanda nizamsız silahlı dəstələrdən ibarət olan Azərbaycan Ordusu yenidən təşkil edildi, maddi-texniki bazası formalaşdırıldı, hərbi-hazırkı səviyyəsi yüksəldildi, orduda möhkəm nizam-intizam yaradıldı. Bu, Ermənistan Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həllində, atəşkəsin təmin edilməsində və bugünkü uğurlarımızda böyük əhəmiyyətə malikdir. Ordumuzun güclənməsi, iqtisadiyyatın dirçəlməsi beynəlxalq birlik tərəfindən səsimizin əşidiləməsinə təmin etdi. İndi bütün dövlətlər və beynəlxalq təşkilatlar Azərbaycanı demokratik, inkışaf edən bir ölkə kimi tanıyır, münasibətin Azərbaycanın ərazi bütövlüyü prinsipi əsasında həlli modelini dəstəkləyir.

"Mənim üçün hər şeydən əziz mənim xalqımdır, mənim vətənimdir, mənim torpağımdır" amalı ilə yaşayan Heydər Əliyev sözünün əmələ çevirməklə dünyanın ən böyük azərbaycanlısı adını daşımaq layiq olduğunu sübut etdi, müəllifi olduğu milli inkışaf strategiyasını yaratmaq ilə gələcəyimiz üçün yollar açdı, hərtərəfli inkışafımızın uzunömürlüliyünü təmin edən təkmil irs, dövlətçilik xətti, siyasi məktəb yaratdı, azərbaycançılıq ideologiyasını bütün dünyaya yaydı və yaşatdı.

Dilimizin, dinimizin, mədəniyyətimizin, tariximizin qorunub möhkəmləndirilməsində Heydər Əliyevin xidmətləri əvəzsizdir. Azərbaycanlı olması ilə daim fəxr edən, qürur duyan bu insan həyatını xalqına, vətəninə bəxş etdiyi, xalqdan dəstək aldığı üçün özünü xoşbəxt sayır, yenilməz hesab edir və deyirdi: "İnənirəm ki, müstəqil Azərbaycan Respublikası XXI əsrdə həyatın bütün sahələrində geniş inkışaf edən, çiçəklənən bir ölkə kimi böyük uğurlar qazanacaqdır".

Uzaqgörənliklə deyilmiş bu sözlər bu gün həqiqətə çevrilmişdir. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev, Ümummilli Liderimizin siyasi kursunu uğurla davam etdirir, arzularını yaşadır, amalları əməli işə çevirir, yeni, böyük hədəflərə yol açır, mühüm islahatlar, dövlət proqramları, əhəmiyyətli layihələr həyata keçirir.

Bəli, Heydər Əliyevin arzularını kimi Azərbaycanı inkışaf edir, çiçəklənir, uğurlar qazanır. Ulu rəhbərin ruhu sevinir, rahatlanır. Prezidentin səyləri sayəsində Azərbaycanda sivil, demokratik, hüquqi dövlət quruculuğu möhkəmlənir, insan hüquq və

Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycanı daim müstəqil, azad, inkışaf edən, tanınan ölkə kimi görmək istəyirdi və mənalı ömrünü də bu müqəddəs amala sərf etdi. O ömrü ki, bu gün milyonlarla insanın qəlbində imaya, məslək, arzu, istək kimi yaşayır, yaradır və vətəndaşları gələcəyə ruhlandırır. Dövlətimizin rəhbəri İlham Əliyevin sözü, əməli, amalı ilə qovuşan xalq arzusu, istəyi, dəstəyi Azərbaycanın qüdrətini daha da artırır, uğurlarımızı möhkəmləndirir. Ulu Öndərin bəşəri ideyalarının dönməzliyini, əbədiyaşarlığını bütün dünyaya nümayiş etdirir. Belə olan halda Qurtuluş gününün dəyəri, əhəmiyyəti də yeni mənə kəsb edir və o, daha yüksək zirvələrə yol açır.

azadlıqları təmin edilir, idarəetmə, qanunvericilik, məhkəmə-hüquq sistemində köklü islahatların birliyin təmin olunması, azərbaycanlılar rifah halının yaxşılaşdırılması istiqamətində mühüm tədbirlər görülür.

Bazar iqtisadiyyatının hüquqi bazası yaradılmış, dünya ölkələri, beynəlxalq təşkilatlarla əlaqələr möhkəmlənmişdir. Azərbaycan xalqı bu gün özünü güclü, yenilməz ordusu ilə fəxr edir.

Heydər Əliyev əsasını qoyduğu neft strategiyasının uğurları yeni layihələrin, müqavilələrin meydana gəlməsinə zəmin yaratmış, Azərbaycanı dünyanın iqtisadi cəhətdən inkışaf edən qabaqcıl dövlətləri sırasına çıxarmışdır. Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu, Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri, Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəməri, "Şərq-Qərb" və "Şimal-Cənub" neqliyati dəhlizləri kimi beynəlxalq əhəmiyyətli layihələr reallaşdırılmış, ölkəmiz Avropanın enerji təhlükəsizliyini təmin edən bir regiona çevrilmişdir.

Ulu Öndərin ölməz ideyaları nə sədaqətə xidmət edən Prezident İlham Əliyevin fəaliyyəti nəticəsində son illər Azərbaycan iqtisadiyyatı 3,4 dəfə, sənaye istehsalı 2,7 dəfə, kənd təsərrüfatı 2 dəfə, xarici ticarət dövriyyəsi 6,4 dəfə, ixrac 7,6 dəfə, qeyri-neft ixracı 5,2 dəfə, valyuta ehtiyatları 27 dəfə, orta əməkhaqqı 11 dəfə, orta pensiya 8 dəfə artmışdır. Ölkədə 33 elektrik stansiyası, 3300 məktəb, 700-dən çox tibb məəssisəsi tikilib, təmir olunub istifadəyə verilmiş, 17 min kilometrə yaxın yol çəkilmişdir. Qazlaşdırmanın səviyyəsi 51 faizdən 96 faizə çatdırılmışdır. Məcburi kəçkənlərin, şəhid ailələrinin, müharibə veteranlarının həyat şəraiti yaxşılaşdırmaq məqsədilə onlarca şəhərcik salınmış, yüz minlərlə insan yeni mənzillərə köçürülmüş, 4,2 milyon insanı əhatə edən yeni sosial layihələr həyata keçirilmişdir.

Regionların sosial-iqtisadi inkışafına dair dövlət proqramları, strateji yol xəritələrinin, mühüm layihələrin sistemli qaydada həyata keçirilməsi bu gün şəhərlə kənd arasındakı fərqi aradan qaldırmaqdadır. Regionların mədəni siyasəti dəyişmiş, görülən tədbirlər iqtisadiyyatın, kənd təsərrüfatının, emal sənayesinin, sahibkarlığın inkışafına, yeni iş yerlərinin açılmasına təkan vermişdir.

Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə nüfuzu qat-qat artmışdır. Dünyanın diqqət mərkəzində olan bir çox humanitar, elmi tədbirlər, beynəlxalq səviyyəli idman, musiqi yarışmalarının, konfransların, görüşlərin Bakıda keçirilməsi ölkəmizə olan dünyəvi etimadın, dəyərin ifadəsidir. Dövlət başçısı da dünyada keçirilən ən mötəbər tədbirlərin əziz qonağıdır. Prezidentimiz, beynəlxalq tribunalardan respublikamızın taleyi, gələcəyi, Ümummilli Liderimizin siyasi kursunu uğurla davam etdirir, arzularını yaşadır, amalları əməli işə çevirir, yeni, böyük hədəflərə yol açır, mühüm islahatlar, dövlət proqramları, əhəmiyyətli layihələr həyata keçirir.

Bəli, Heydər Əliyevin arzularını kimi Azərbaycanı inkışaf edir, çiçəklənir, uğurlar qazanır. Ulu rəhbərin ruhu sevinir, rahatlanır. Prezidentin səyləri sayəsində Azərbaycanda sivil, demokratik, hüquqi dövlət quruculuğu möhkəmlənir, insan hüquq və

Tahir RZAYEV,
Milli Məclisin Aqrar siyasət komitəsinin sədri

Vətəndaşlar dövlət başçısına minnətdarlıq edirlər

“Cənab Prezident, bizi daim diqqətdə saxladığınıza görə Sizə minnətdarlıq”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə xarici ölkələrdə təhsil alan tələbələrımız də minnətdarlıq məktubları ünvanlayırlar. Onlar göstərdiyi diqqət və qayğıya görə dövlət başçısına təşəkkür edirlər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Bolqarıstanın Sviştov şəhərində D.A.Tse-nov adına Dövlət İqtisadiyyat Akademiyasının maliyyə bölməsi üzrə təhsil alan **Elvin Cəmil** məktubunda yazır: “Dünyanı çənginə almış koronavirusun (COVID-19) yayılması, sərhədlərin bağlanması səbəbindən və hazırda yaşadığımız şəhərdə yeganə azərbaycanlı olduğumdan bəzi maddi-mənəvi problemlərlə üzləşmək məcburiyyətində qaldım. Ancaq hörmətli cənab Prezident, Sizin bu çətin zamanda bizimlə bağlı verdiyiniz göstəriş və tapşırıqlar həyatda öz əksini tapdı. Azərbaycan Respublikasının Bolqarıstandakı səfirliyi mənə və mənim kimi tələbələrə dəstəyini əsirgəmədi. Hər bir xalqın, millətin fiziki cəhətdən müdafiəsi, onun genofondundan qorunması iqtisadi, sosial, mədəni və digər məsələlərdən daha vacibdir. Siz xalqımızın sağlamlığını qorumağa təkcə bu gün deyil, gələcək nəsrlər üçün də dövlətimizin, millətimizin mövcudluğunu təmin etdiniz. Sizə bir daha dərin təşəkkürümü və minnətdarlığımı bildirirəm. Millətimiz, dövlətimiz naminə fəaliyyətinizdə Sizə cansağlığı, uğurlar arzu edirəm”.

Bolqarıstanın Dobriç şəhərində təhsil alan tələbə **Elvin Babayev** dövlət başçısına minnətdarlığını bu sözlərlə ifadə edir: “Bu məktubu yazmaqda məqsədim Si-

zə öz minnətdarlığımı bildirməkdir. Biz tələbələrə bu çətin vəziyyətdə yardım etdiyinizə görə Sizə çox təşəkkür edirəm. Burada bizə belə qayğı ilə yanaşılması bizi çox sevindirir. Ən azından xarici ölkədə olmağımıza baxmayaraq, özümüzlə tək hiss etmirik. Bütün bunlar çox sevindirici haldır. Sizə hər işinizdə uğurlar arzulayıram. Allah razı olsun!”

Polşanın Krakov şəhərindən tələbə **Aygül Məmmədovanın** məktubunda deyilir: “Hörmətli Prezident cənab İlham Əliyev və Birinci vitse-

prezident xanım Mehriban Əliyeva, mən, Aygül Fərman qızı Məmmədova, Polşanın Krakov şəhərində yaşayan və təhsil alan tələbə kimi, ölkə daxilində və xaricdə gördüyünüz işləri sosial şəbəkələrdə, informasiya portallarında izlədiyimi xüsusilə qeyd etmək istəyirəm. COVID-19 virusunun dünyada yüzlərlə ölkəni iflic vəziyyətə salmasına baxmayaraq, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti və Birinci vitse-prezidenti tərəfindən verilən güclü, operativ qərarlara əsaslanaraq dəyərlənmə ki, vətəndaşlarımız bu cür

qərarlar qəbul edən dövlət başçısı ilə fəxrənlənə bilərik. Siz ölkədən, ailədən kənarında olan tələbələrə qayğısını da nəzərdən qaçırmadınız. Biz göstərdiyiniz qayğı nəticəsində yardım aldım. Hətta həm tələbələr, həm də işləyənlər üçün Polşadan Azərbaycana iki dəfə çarter reysi təşkil edildi. Öminəm ki, qısa zamanda iqtisadiyyatımızın bir çox Avropa ölkələrinin ardına qoymasın, innovativ ideyalar qaynağı olan insan kapitalının artmasına yönəlməli güclü qərarlar və strategiya həyata irəlilədir. Bir daha Sizə öz adımdan

dan dərin təşəkkür edirəm. Ümid edirəm ki, yaxın gələcəkdə bir gənc azərbaycanlı kimi mənim uğurlu addımlarımdan Siz də fəxrənlənəcəksiniz”.

Krakov şəhərində təhsil alan daha bir tələbəmiz **Hikmət Həbibzadə** xaricdəki tələbələrimizi daim diqqətdə saxladığına görə Prezident İlham Əliyevə minnətdarlıq edərək yazır: “Cənab Prezident, koronavirus pandemiyasının dünyada geniş yayıldığı bir vaxtda Siz xaricdə təhsil alan tələbələrimizi də daim diqqətdə saxlayır, belə çətin vəziyyətdə onlara həm mənəvi, həm də maddi dəstək göstərirsiniz. Hər zaman xalqın yanında olduğunuz və həyata keçirdiyiniz sosial siyasətiniz bu reallığı tam əks etdirir. Lider ən kritik vaxtlarda öz vətəndaşının yanında, vətəndaş isə öz liderinin yanındadır. Cənab Prezident, Sizin “Biz birlikdə güclüyük!” çağırışınız uzun illər ölkəmizin zəfər simfoniyası olacaq. Biz həmişə Sizinləyik! Möhtərəm cənab Prezident, mən bir tələbə kimi Sizin və Mehriban xanımın bu xidmətlərinə yüksək qiymətləndirirəm. Bütün bu diqqət, qayğı və dəstəyə görə bir daha Sizə dərin minnətdarlığımı bildirirəm”.

Polşa Respublikasından **Vasif Qurbanovun** məktubunda deyilir: “Cənab Prezident, pandemiya zamanı bizə göstərilmiş diqqətə görə Sizə və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevaya təşəkkürümü bildirirəm. Bu çətin dövrdə xaricdə yaşayan bir Azərbaycan vətəndaşı olaraq bu diqqəti görmək qürurvericidir”.

M.M.Maqomedovun “Dostluq” ordeni ilə təltif edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**: Azərbaycan Respublikası ilə Rusiya Federasiyası, həmçinin Azərbaycan və Dağıstan xalqları arasında dostluq, əməkdaşlıq əlaqələrinin inkişafındakı xüsusi xidmətlərinə görə **Maqomedali Maqomedoviç Maqomedov** “Dostluq” ordeni ilə təltif edilsin.

İlham ƏLİYEV,

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 13 iyun 2020-ci il

Sərhədcilərin “Heydər Əliyev” zirvəsinə ənənəvi yürüşü təşkil olunub

15 iyun - Milli Qurtuluş Günü ərəfəsində zamanəmizdə dahi şəxsiyyəti, müasir müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu Ulu Öndər Heydər Əliyevin əziz xatirəsinə sərhədcilərin ifadəsində milli məqsədlə Dövlət Sərhəd Xidməti (DSX) tərəfindən general və zabıtlardan ibarət bir qrup sərhədcilərin Böyük Qafqaz sıra dağlarının Qızılcığa massivində dəniz səviyyəsindən 3751 metr hündürlükdə yerləşən “Heydər Əliyev” zirvəsinə ənənəvi yürüşü təşkil olunub.

Xidmətin Sərhəd Qoşunlarının Xudat sərhəd dəstəsinin “Xınalıq” sərhəd zastavasından hərəkatə başlayan yürüş iştirakçıları mürəkkəb relyefə malik dağlıq ərazini böyük ruh yüksəkliyi və əzm-karlıqla fəth edərək təyin olunmuş zirvəyə qalxıb, orada Azərbaycan dövlət bayrağını ucaldıb, Dövlət himni ni ifa edib və 15 iyun - Milli

Qurtuluş Günü'nü tərənnüm edən lövhəni qaya üzərində bərkidiblər.

Sərhədcilərin yürüşünün yekununda qeyd olunub ki, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Azərbaycan dövlətçiliyinin qurulmasında və möhkəmlənməsində, ölkəmizdə sərhəd mühafizəsi sistemini formalaşdırma və inkişafındakı əvəzsiz xidmətləri əbədi olaraq xatirlərdə yaşayacaq. Dahi Öndərin müəyyən etdiyi milli sərhəd strategiyası Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Ali Baş Komandanlığı ilə daim böyük qürur və şərəflə həyata keçiriləcək, ölkəmizin sərhəd mühafizəsi daha da möhkəmlənəcək, yaxın zamanlarda dövlətimizin ərazi bütövlüyü təmin olunacaq və dövlət sərhədlərimizin hər bir hissəsində müzəffər bayrağımız ucaldılacaq.

“Azərbaycan”

“Sizin xalqa qayğıkeş münasibətiniz, Vətənə məhəbbətiniz sayəsində Azərbaycanın daha da inkişaf edəcəyinə inanırıq”

Bakının Yasamal rayonunun sakini, Milli Qəhrəman **Fəxrəddin Cəbraylov**: “Hörmətli cənab Prezident, ailəm özün etdiklərinizə görə Sizə sonsuz ehtiramımı və minnətdarlığımı bildirirəm. Həyatımın ən çətin anında - ağır xəstəlikdən əziyyət çəkən həyat yoldaşımla bağlı ümidlərimin tükəndiyi bir vaxtda Sizə kömək əlinizi uzatdınız, müraciətimə həssaslıqla yanaşaraq lazımı göstəriş verdiyiniz. Heydər Əliyev Fondunun xətti ilə həyat yoldaşımın Türkiyədə müalicəsi üçün bütün işlər görüldü, ailəmizə böyük səvin bəxş edildi. Sizə dərin təşəkkürümü bildirirəm, cənab Prezident. Siz və ailəniz həmişə sağlamsız və xoşbəxt olursunuz. Mən bu qayğınızı heç zaman unutmayacağam. Mən həmişə Sizin əsgəriniz olmuşam, bu gün də hər bir əmrinizin icrasına hazırım. Allah Sizi qorusun!”

Rusiyanın Nijni Novqorod şəhərindən **Zöhrab Mehdiyev** yazır: “Hörmətli cənab Prezident, Sizin məsuliyyətli vəzifənizdə gərgin iş qrafikinizi izlədikcə qürur hissi keçirir, fəaliyyətinizlə bağlı heyranlığımı bildirmək istəyirəm. Mən Rusiyada yaşasam da, hər gün mətbuatda Azərbaycanla bağlı məlumatları izləyir, dövlətimizi və cəmiyyətimizi maraqlandıran məsələlərə tanış oluram. Sizin xarici siyasətinizi dəstəkləyirəm və Sizi bu sahədə kamil siyasi xadim kimi tanıyıram. Son vaxtlar ölkə daxilindəki həyata keçirilən islahatlar, qətiyyətli mövqeyiniz isə məni valeh edir. Gördüyünüz işlər Azərbaycanın inkişafına xidmət edir. Bütün bunlar əminlik yaradır ki, doğma Vətənim bütün çətinliklərin öhdəsindən gələcək, Azərbaycan gəncləri daim Sizdən nümunə götürəcək, ölkəmizin maraqlarını hər şeydən üstün tutacaqlar. Mən də sosial şəbəkələrdə Azərbaycanla bağlı düzgün təsvirəyə çalışdığım insanların obyektiv məlumat çatdırmaqla ölkəmizə xidmət etməyə çalışıram. Cənab Prezident, Tanrı Sizi və ailənizi qorusun! Sizə səmimi hissələrim və ən xoş arzularımı çatdırıram”.

Mingəçevir şəhərindən **Ramis Əhmədov**: “Möhtərəm cənab Prezident, Sizin tövsiyələrinizə uyğun olaraq, Azərbaycan İES-də əsaslı yenidənqurma işləri aparılır. Eyni zamanda onun ətrafında abadlıq-quruculuq işləri həyata keçirilir. Bütün bunlar gündən-günə inkişaf edən respublikamızın çiçəklənməsinə verilən töhfədir. Görülən işlər biz ağsaqqalları da sevindirir. Cənab Prezident, Mingəçevir şəhərini ağsaqqalları adından Sizə minnətdarlığımı bildirirəm. Tanrı Sizi qorusun!”

Ağcabədi rayonunun Salınbəyli kəndindən **Əli Bədəlov**: “Cənab Prezident, həmişə olduğum kimi, Sizin iyunun 3-də Ağcabədiyə səfəriniz də biz sakinlərə böyük sevinc və fəxr hissi bəxş etdi. Biz - qarabağlılar xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin siyasi kursunun layiqli davam-

çısı kimi Sizi ürəkdən sevir və Sizinlə qürur duyuruq. Rayonumuzun davamlı sosial iqtisadi inkişafına daim diqqət yetirməyiniz bizi ürəkdən sevindirir. Bu baxımdan kəndarası yolların çəkilişi və Sarıcalı kəndində müasir məktəb binasının inşası məqəddə ayırdığınız vəsait minlərlə insanın böyük sevincinə səbəb oldu. Möhtərəm cənab Prezident, dünya ölkələrinin iqtisadi çətinliklə qarşılaşdığı indiki dövrdə xalqımıza göstərdiyiniz maddi və mənəvi dəstəyə görə bir ziyalı kimi Sizə dərin minnətdarlığımı bildirirəm. Xalqımızın və dövlətimizin daha xoş gələcəyi naminə Sizə uzun ömür, cansağlığı arzu edirəm. Tanrı Sizi qorusun!”

Quba şəhərindən **Seyran Fərəzadə**: “Hörmətli cənab Prezident, mən bir Azərbaycan vətəndaşı və gənc dindar kimi bu məktubu Sizə böyük qürur hissi ilə yazıram. Cənab Prezidentimiz, ölkə vətəndaşlarının sağlamlığının qorunması naminə gördüyünüz işlərə görə Sizə təşəkkür edirəm. Öminəm ki, Sizin rəhbərliyi altında bütün çətinliklərin öhdəsindən uğurla gələcəyik. Azərbaycan xalqı Sizin bütün qərarlarınızla həmrəydir. Siz dindarlara həmişə Sizin dinimizə və dindarlara qayğınızı, dəstəyinizi çox gətirmişdiniz. Sizin kimi Prezidentimiz olduğunuz üçün fəxr edirik. Allah Sizi qorusun, bütün işlərinizə Sizə yardımçı olsun!”

Siyəzən şəhərindən **Vüqar Quliyev** və **Cavanşir Əfəndiyev** yazırlar: “Hörmətli cənab Prezident, xaricdən maliyyələşən bezi şəxslər son zamanlar sosial şəbəkələrdə və bezi saytlarda dövlətimizə qarşı qarşıya kampaniyasına başlayıblar. Qeyd edirik ki, bir vətəndaş olaraq bu, bizi narahat edir və bu məktub vasitəsilə Sizə dəstəyimizi bildiririk. Sizin fəaliyyətinizi çox böyük maraqla və qürurla izləyirik. Sizin düzgün siyasətiniz nəticəsində biz pandemiya dövründə bir çox ölkələr kimi tənəzzülə uğramadıq. Siz işsizlərə, pensiyaçılara, ailələrə, veteranlara və sahibkarlara kömək göstərdiniz. Sizin göstərişlərinizə uyğun olaraq, banklar və təndəşlərə kreditlərin ödənilməsinə möhlət verdi. Bunların hamısı ölkə əhalisinin rifahı, yaxşı yaşaması üçün böyük töhfədir. Möhtərəm Prezident, ataların bir məsəli var: “Balığı at dəryaya, balıq bilməz də, xalqı biləcək”. Xalqımız Sizin işlərinizin dəyərini çox gözəl bilir və hər zaman Sizi dəstəkləyir”.

Salyan rayonunun Aşağı Kürkəndi kəndindən **Məhəbbət Dadaşov**, **Ramil Kərimov**, **Tamara İsmayılova** və **Əlimir Hüseynova** yazırlar: Hörmətli cənab Prezident, son illərdə ölkəmizdə həyata keçirilən tədbirlər sırasında uşaqlara və məktəblilərə göstərilən yüksək qayğı böyük rəğbətə qarşılıdır. Dövlət səviyyəsində görülən belə tədbirlərin nəticəsidir ki, məktəblər əsaslı şəkildə yenidən qu-

rulur, müasir tələblərə cavab verən yeni təhsil ocaqları tikilir. Sizin tapşırığımıza əsasən Salyan rayon A.Əliyev adına Aşağı Kürkəndi kəndində 360 şagird yerlik üçmərtəbəli tam orta məktəb üçün yeni möhtəşəm bina tikilməkdədir. Müasir səviyyədə inşa olunan məktəbdə sinif otaqları ilə yanaşı, laboratoriyalar, kompüter otağı, fənn kabinetləri, tibb otağı, kitabxana, idman və akt zalı, yeməkxana da nəzərdə tutulub. Təhsillə bağlı strategiyamız həyata keçirilməsində Heydər Əliyev Fondunun fəaliyyəti xüsusilə diqqət çəkir. Fondun təhsil sahəsində ən böyük və irimiqyaslı təşəbbüsü olan “Yenileşən Azərbaycana yeni məktəb” layihəsi uğurla davam edir. Fondun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın şagirdlərinə qayğısı və diqqəti bütün kollektivlər və məktəb şagirdləri tərəfindən sevinclə qarşılanır. Eyni zamanda qeyd etmək istəyirik ki, hazırda Aşağı Kürkəndi kəndində yol infrastrukturunun yaxşılaşdırılması istiqamətində də işlər gedir. Kəndləri birləşdirən avtomobil yolları asfaltlanaraq sakinlərin istifadəsinə verilib. Kənddə köhnə qaz xətləri yeniləri ilə əvəz edildi. Cənab Prezident, bəz kənd sakinləri olaraq Sizə dərin təşəkkürümüzü və minnətdarlığımızı bildiririk. Tanrı Sizi və ailənizi qorusun!”

Lənkəran şəhərindən Boladı kəndindən **Röya Əsgərova**: “Hörmətli cənab Prezident, mən Qazaxıstan Respublikasının Aıtırau bölgəsində Tengiz vilayətində “TCO-Tengizchevroil” şirkətinə məxsus firmalarda işləyən azərbaycanlılardan birimdirəm. İşləyirik, bizi göstərilən diqqət və qayğıya görə minnətdarlığımı bildirirəm. Sizin diqqət və qayğıyız daim xalqımızın üzərində olub. Koronavirus pandemiyasının dünyanı əksər ölkələrinə geniş yayıldığı bir vaxtda Qazaxıstanda yaşayan və ya işləyən azərbaycanlılar hər an dövlətimizin qayğısını hiss edirlər. Diaspor təşkilatları vasitəsilə müxtəlif olaraq hamı barədə məlumat toplanır, lazım olan yardımlar edilir. Tengiz vilayətində ölkəmizə təxliyə edildiyimiz, karantin dövründə “Atletlər kəndi”ndə yaradılan şəraitə, yüksək xidmət səviyyəsinə görə Qazaxıstanda olan bütün azərbaycanlı əməkdaşlarımız adından Sizə dərin təşəkkürümüzü bildiririk. Biz - gənc mühəndislər Sizin siyasətinizi dəstəkləyirik və çiçəklənən Azərbaycanın gələcəyini yalnız Sizinlə görürük. Sizə cansağlığı, daim xalqımızın yanında olmağı arzu edirik”.

Ağcabədi rayonundan **Eldəniz Qənbərov**: “Hörmətli cənab Prezident, Ağcabədi rayonunun Mingəçevir-Stansiya, Mingəçevir-Bəhrəmtəpə (109 km)-Avsar-Salınbəyli-Aşağı Avşar-Xocavənd avtomobil yolunun, ləcə də Sarıcalı kəndində yeni ümumtəhsil məktəbinin tikintisi ilə əlaqədar tədbirlər haqqında imzaladığınız sərəncamlar biz - ağcabədiyəli-

ürəyincədir və bizi çox sevindirir. Qədrətilən Azərbaycan xalqı Sizin ölkəmizin dövlət müstəqilliyinin daha da möhkəmləndirilməsi yolunda göstərdiyiniz əvəzsiz xidmətləri çox yüksək dəyərləndirir. Sizin apardığınız müdrik daxili və xarici siyasət nəticəsində ümumtəhsil məktəblərində xalqımızın yüksək səviyyədə yetişməsi üçün zərurətə uyğun olaraq, həm də işləyənlər üçün Polşadan Azərbaycana iki dəfə çarter reysi təşkil edildi. Öminəm ki, qısa zamanda iqtisadiyyatımızın bir çox Avropa ölkələrinin ardına qoymasın, innovativ ideyalar qaynağı olan insan kapitalının artmasına yönəlməli güclü qərarlar və strategiya həyata irəlilədir. Bir daha Sizə öz adımdan

seynağa Yusifov: “Hörmətli cənab Prezident, Astaraya rayonunun Ərçivan qəsəbəsinin küçələrinin asfaltlanması ilə əlaqədar olaraq Sizə dərin minnətdarlığımızı bildirirəm, işlərinizdə uğurlar, möhkəm cansağlığı arzulayıram. Sizin respublikamıza rəhbərliyi dövründə Azərbaycanın hər bir qəşəsinə abidliyi işləri görüldü, kənd və qəsəbələrdə infrastruktur yaxşılaşdırılıb, insanlar fəravan həyata qədəm qoyublar. Bizim qəsəbənin sakinləri də əvvəllər bir sıra məsələlərdə əziyyət çəkirdilər. İndi isə rahat yollara, etibarlı və dayanıqlı kommunal xidmətlərə maliklik. Bu işləri yüksək qiymətləndirmək, göstərilən qayğıya və köməyə görə Sizə “Çox sağ olun!” demək bizim vətəndaşlıq borcumuzdur. Əziz Prezidentimiz, Sizin ölkə vətəndaşlarına qayğıkeş münasibətiniz, doğma yurda məhəbbətiniz sayəsində Azərbaycanın daha da inkişaf edəcəyini, insanların daha yaxşı yaşayacağına inanırıq. Qoy, bizi xoşbəxt gələcəyə bağlayan bu nam həqiqətə çevlənə!”

Şəki şəhərindən **Sərxan Lətifov**: “Hörmətli cənab Prezident, bu məktubu Sizə yazmağı özümə borç bilirəm. Pandemiya dövründə xalqımızı qorumaq üçün gördüyünüz qabaqcıl tədbirlərə, göstərilən maddi və mənəvi köməyə, xəstə insanlara edilən yardımlara görə Sizə minnətdaram. Karantin rejimini pozan insanlara qarşı polis əməkdaşları tərəfindən görülən tədbirlər bir neçə gündür mətbuatın əsas mövzularından birinə çevrilib və sosial şəbəkələrdə də geniş müzakirə olunur. Bəzi insanlar qanunlara, tələblərə əməl etməklə əvəzinə, xəstəliyə inanıb-inanmamağı müzakirə edirlər. Belə görünür ki, o şəxslər sevdiqlərini itirmədən xəstəliyi ciddiylən başa düşməyəcəklər. Şəxsən mən bir vətəndaş olaraq qoyulan tələblərə əməl etməyən vətəndaşlara qarşı görülən adekvat tədbirləri dəstəkləyirəm. Ümumi mənzərə onu deməyə əsas verir ki, böyük əksəriyyət dövlətin həyata keçirdiyi tədbirləri dəstəkləyir və onlara əməl edir. Əziz Prezidentimiz, etiraf etməliyəm ki, Sizin dəyərinizi pandemiya dövründə daha yaxşı anladım. Allah ömrünüzü uzun etsin!”

Bakı şəhərindən Sabuncu rayonundan **Sənan Mustafayev**: “Hörmətli cənab Prezident, insanlığı təhlükə olan koronavirus infeksiyasının yayılmasına qarşı mübarizədə Sizin uzaqgörən siyasətiniz, vaxtında verdiyiniz qərarlar nəticəsində ölkəmiz bu gün pandemiya adından az zərər çəkən dövlətlərdən biridir. Mən məktəbliyəm. Operativ Qərarların tələblərinə riayət edir, bütün qaydaları dəstəkləyirəm. Sizin müdrik idarəçiliyiniz sayəsində ölkəmizdə bu balaya qarşı səmərəli tədbirlər görülür, xalqın rifahı naminə mühüm addımlar atılır. Görülən işlərə görə bir daha Sizə təşəkkür edirəm”.

Astara rayonunun Ərçivan qəsəbəsindən **Əli Əsədullayev** və **Hü-**

DİN: Özünü təcrid qaydalarına ciddi riayət olunmasını xahiş edirik

Daxili İşlər Nazirliyi (DİN) Nazirlər Kabinetinin qərarına əsasən, 2020-ci il iyunun 14-ü saat 00:00-dan iyunun 16-sı saat 06:00-dək Bakı, Gəncə, Sumqayıt, Lənkəran, Abşeron, Salyan, Kürdəmir, Yevlax, İsmayilli şəhər və rayonlarının ərazisində tətbiq ediləcək sərtləşdirilmiş xüsusi karantin rejimi ilə bağlı əhaliyə müraciət edib.

DİN-in Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a daxil olan məlumatda bildirilib: “Koronavirus infeksiyasının yayılmasının qarşısının alınmasına xidmət edən həmin məhdudlaşdırıcı tədbirləri hər zaman anlayışla qarşılayıb dəstəkləyən, bu sahədə müəyyən edilmiş tələblərə nəzərəti həyata keçirən DİN-in əməkdaşlarının və hərbi qulluqçularının fəaliyyətinə yüksək qiymətləndirən bütün vətəndaşlarımız, dövlət qorğularının və qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələrinə dərin təşəkkürümüzü yetirir və hamınızı 15 iyun - Milli Qurtuluş Günü münasibətilə təbrik edirik. Eyni zamanda özünü təcrid, yaxınlarınızın və digər şəxslərin sağlamlığına zərər yetirməmək üçün səmimi gün davam edəcək özünü təcrid qaydalarına ciddi riayət olunmasını xahiş edirik.

Təxirəsalınmaz məsələlərin həlli ilə əlaqədar Daxili İşlər Nazirliyinin “102” Xidmətinə və “Qaynar xətti”nə (012) 590-80-20) müraciət edə bilərsiniz.

İnanırıq ki, vətəndaşlarımız bu dəfə də böyük təmkin və səbir nümayiş etdirəcəklər”.

Azərbaycanda koronavirusa daha 352 nəfər yoluxub, 196 nəfər sağalıb

Azərbaycan Respublikasında koronavirus infeksiyasına daha 352 yoluxma faktı qeydə alınıb, 196 nəfər müalicə olunaraq sağalıb və evə buraxılıb.

Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahdan AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, COVID-19 üçün götürülən analiz nümunələri müsbət çıxmış 2 nəfər vəfat edib.

Hazırkı dövrdə ölkəmizdə 9570 nəfərin koronavirus infeksiyasına yoluxması faktı müəyyən edilib. Onlardan 5309 nəfər müalicə olunaraq sağalıb, 115 nəfər vəfat edib. Aktiv xəstə sayı 4146 nəfərdir.

Ötən müddət ərzində yeni yoluxma hallarının müəyyənləşdirilməsi ilə əlaqədar 375 min 759 test aparılıb. Dünyanı test sayı isə 7505-dir.

Lənkəranda çoxmənzilli yaşayış binalarının əsaslı təmiri davam edir

Lənkəran şəhərində və rayon ərazisində mövcud olan çoxmənzilli yaşayış binaları istismar müddəti ərzində heç vaxtı əsaslı təmir olunmadığından onların möhkəmliyi zəifləyərək qəzalı vəziyyətə düşmüş, dam örtükləri isə tamamilə sıradan çıxmışdır. Hələ bir neçə il əvvəl sakinlər bu barədə tez-tez məsələ qaldırır və kömək olunmasını rayon rəhbərliyindən xahiş edirdilər. Problemin ciddiliyini nəzərə alan RH aidiyyəti dövlət orqanlarına müraciət edərək bu mühüm sosial əhəmiyyətli məsələnin həllindən ötrü hökumət səviyyəsində müvafiq tədbirlərin görülməsi təşəbbüsü ilə çıxış edib.

Ətraflı araşdırma və mü-təxəssis rəylərindən sonra ölkə Prezidentinin müvafiq sərəncamları ilə ayrılan vəsait hesabına 2015-ci ildən başlayaraq şəhərdə və rayon ərazisində qəzalı vəziyyətdə olan çoxmənzilli yaşayış binalarının mərhələli şəkildə əsaslı təmiri və dam örtüklərinin yenilənməsinə başlanılıb. Artıq 15 çoxmənzilli binada bərkətimə-möhkəmləndirmə işləri görüldü, zirzəmilər betonlanıb, yeni su-kanalizasiya xətləri çəkilib, dam örtükləri başdan-başaya dəyişdirilib, pilləkən qəfəsləri və binaların fasadları təmir olunaraq yenidən rənglənib. Koronavirus pandemiyasının yaratdığı çətinliklərə baxmayaraq, qəzalı vəziyyətdə olan binalarda təmir-bərpa işləri sürətlə davam

etdirilir. Bu günlərdə Nizami küçəsi 88, 90, 92 sayılı binalarda bərkətimə və izolyasiya işləri başa çatdırılıb, kanalizasiya sistemləri yenidən qurulub, fasadlarda suvaqlanma işləri tamamlanıb, mənzillərin köhnə pəncərələri yeni plastik pəncərələrlə əvəz olunub. Hazırda sözdə gedən binaların bloklarında pilləkən qəfəsləri və fasadlar təmir olunur, binada rənglənmə işləri aparılır. Binaların giriş hissələrində isə yeni demir qapılar qoyulacaq.

Lənkəranda son dövrdə qəzalı vəziyyətdə olan çoxmənzilli yaşayış binasının sakinləri üçün yeni bina tikilib, 15 qəzalı vəziyyətdə olan çoxmənzilli yaşayış binasında əsaslı təmir, bərpa-gücləndirmə və 360 binada isə dam örtükləri dəyişdirilərək

yenidən qurulması işləri aparılıb. Qarşıdakı günlərdə isə qəzalı vəziyyətdə olan daha 3 binada təmir, bərpa-gücləndirmə işləri bu günlərdə başa çatdırılacaq, qəzalı vəziyyətdə olan 2 çoxmənzilli binada işə başlanılacaq.

Bu günlərdə rayon rəhbərliyinin və əlaqədar qurumların nümayəndələri ilə ictimaiyyət nümayəndələrinin, eləcə də şəhər sakinlərinin görüşü olmuşdur. Pandemiya ilə əlaqədar təbliğat xarakteri daşıyan və karantin tədbirləri tətbiq edilməklə, sosial məsafə saxlanılmaqla keçirilən görüş zamanı sakinlər müraciətlərinə həssaslıqla baxılmasına, onlara göstərilən diqqət və qayğıya, eyni zamanda koronavirus pandemiyası günlərində karantin şəraitində evdə qalan, müəyyən ehtiyac hiss edən ayrı-ayrı şəxslərə verilən maddi və mənəvi dəstəyə görə dövlət başçısı İlham Əliyevə və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya minnətdarlıqlarını ifadə ediblər.

Seyran CAVADOV,
"Azərbaycan"

SOCAR

SOCAR PETROLEUM QSC

xalqımızı

Milli Qurtuluş Günü

münasibətilə təbrik edir,
sülh, əmin-amanlıq,
xoş gələcək arzulayır!

Goranboy gündən-günə inkişaf edir

Goranboy rayonunun iqtisadiyyatının əsasını kənd təsərrüfatı təşkil edir və rayon sakinləri bu sahədə hər il yüksək göstəricilərə nail olurlar. Qazanılan uğurların bir neçə səbəbi var ki, onların da ön başlıcası dövlətin kənd təsərrüfatı məhsulları istehsalçılara göstərdiyi dəstəkdir. Dövlət tərəfindən fermerlərə verilən subsidiyalar, texniki təminat, yanacaq və sürtkü yağlarına, eləcə də gübrə və ziyanvericilərə qarşı dərman preparatlarının güzəştə əldə olunması insanlarda iş marağı artırmış, onlarda daha çox məhsul istehsal etməyə həvəs oyatmışdır.

Torpaq sahibləri hər il olduğu kimi, yəni də əkin sahələrində bol məhsul yetişdirmək ezmisi ilə çıxırlar. Onlar çalxırlar ki, bu il keçən ilkindən çox məhsul istehsalına nail olunsun. Son bir ildə əvvəlki ilə nisbətən məhsul istehsalının həcmi 13,8 faiz artıran fermerlər əmindirlər ki, bu rəqəm getdikcə artacaq.

Hazırda əkin sahələrində qızıl iş gedir. Keçən il 67 min 258 ton taxıl istehsal edən və hər hektardan 31 sentner məhsul götürən təsərrüfat sahibləri bu il həmin rəqəmi artırmaq üçün var qüvvələrini sərf edirlər. "Ağ qızıl" ustaları, tütüncülər, barama istehsalçıları da onlardan geri qalmırlar. Keçən il 3102 hektardan 7,3 min ton pambıq, 8 hektardan 12,7 ton tütün və 8,5 ton barama istehsal edən rayon sakinləri indi daha yüksək məhsul uğrunda mübarizə aparırlar.

Rayonda aqrar sahənin inkişafı üçün dövlət başçısının təşəbbüsü ilə yaradılmış "Region Aqro" MMC-nin xü-

susi yeri var. Belə ki, 4,7 min hektar sahədə yaradılmış aqroparkda 2 min hektar sahədə "pivot" və meyvə bağları üçün "damcılama" suvarma sistemləri quraşdırılmış, 11 kilometr avtomobil yolu, "Şəmkir maşın" kanalından 12,1 kilometr su kəməri çəkilmiş, 400 min kubmetrlik 2 su, 18 min tonluq taxıl anbarı, toxum-paketləmə zavodu, inzibati və yardımçı binalar inşa edilmiş, 64 ədəd texnika alınmış, 1,4 min hektar sahədə taxıl, 93 hektar sahədə yonca ekilmiş və 1500 nəfər işlə təmin edilmişdir. Gələcəkdə aqroparkın ərazisinin genişləndirilərək 5200 hektara çatdırılması nəzərdə tutulmuşdur.

Rayonda kənd təsərrüfatının sürətlə inkişafında yeni yaradılan bir neçə təsərrüfat da mühüm rol oynayır. Belə ki, Qızılcacılı qəsəbəsində 15 hektar sahədə 4-cü nəsil yeni istixana kompleksi - "Kaskad Aqro"nun fəaliyyətə başlaması da bu sa-

hədə uğurlara təkən vermişdir. Bundan başqa, Muzdurlar kəndində fəaliyyət göstərən 920 başlıq iribuynuzlu südlük və damazlıq heyvandarlıq kompleksinin nəzdində süd məhsullarının emalı müəssisəsinin və damazlıq qoyunçuluq təsərrüfatının yaradılması da uğurlu davam etdirilir. Bütün bunlar reallaşdırdıqdan sonra rayonda əlavə olaraq xeyli yeni daimi iş yerləri açılacaqdır.

Prezident İlham Əliyevin qarşıya qoyduğu vəzifələrdən biri də sahibkarların fəaliyyətinə geniş imkanların yaradılmasıdır. Bu baxımdan Goranboyda bir sıra zəruri addımlar atılır. Bunun nəticəsidir ki, keçən il rayon icra hakimiyyətinin təşkilatçılığı, İqtisadiyyat Nazirliyinin və Sahibkarlığın İnkişafı Fondunun dəstəyi ilə "Sahibkarların maarifləndirilməsi və maliyyə resurslarına çıxış imkanlarının artırılması" mövzusunda işgüzar forum keçirilmişdir. Respub-

likanın digər şəhər və rayonlarında fəaliyyət göstərən sahibkarların iştirakı ilə keçirilən forumda diqqətə çatdırılmışdır ki, Goranboy biznes layihələrinin tətbiqi üçün hər kəsin özünə açıqdır.

Rayonda sahibkarlığın inkişafı üçün yaradılmış əlverişli

mühitin əyani göstəricisidir ki, yerli sahibkar Xaliq Mustafayev tərəfindən 1,8 milyon manat vəsait yatırımı ilə inşa edilmiş və müasir avadanlıqlarla təchiz olunmuş "Med Life Estetik" Tibb mərkəzi fəaliyyətə başlamışdır. Həyata keçirilən bütün bu tədbirlərin nəticəsində son bir ildə

rayonda 1059-u daimi olmaqla 2744 iş yeri açılmışdır.

Kənd təsərrüfatında uğurların qazanılmasında suvarma suyunun əhəmiyyəti böyükdür. Təsərrüfatçıların bu sahədə problemlər tədricən həll olunur. Belə ki, artıq "Şəmkir maşın" kanalının 1-ci və 2-ci növbə çəkilişi başa çatdırılmış, 3-cü növbə çəkilişi üçün isə layihələndirmə işləri aparılmışdır. Layihə reallaşdırıldıqdan sonra rayonda 40 min hektardan çox kənd təsərrüfatına yararlı torpaq sahəsinin suvarılması yaxşılaşacaq. Bundan başqa, son bir ildə rayonda 18 yeni subartezian quyusu qazılaraq istifadəyə verilmişdir. Hazırda rayonda 72 subartezian quyusunun qazılması davam etdirilir.

Goranboyda iqtisadi inkişaf la yanaşı, abadlıq və quruculuq işləri də həyata keçirilir. Son il-

lər istər rayon mərkəzinin, istərsə də kənd və qəsəbələrin inkişafı məqsədilə dəyişmişdir. Küçə və meydanların yenidən qurulması, çoxmənzilli yaşayış binalarında aparılan abadlıq və təmir işləri rayonu daha baxımlı etmişdir. Təkcə son bir neçə ayda küçələrə 36 min 240 kvadratmetr asfalt örtüyü salınmışdır.

İnsanların ən çox toplaşaraq istirahət etdikləri Heydər Əliyev adına Mədəniyyət və İstirahət Parkının ərazisi genişləndirilərək müasir üslubda yenilənmişdir. Parkın ərazisinə 5 min 200 kvadratmetr tamət düzülmüş, 2 min 800 ədəd gül kolu ekilmiş, 16 ədəd gülqabı, 26 ədəd əlavə oturmaq qoyulmuş, 56 ədəd işıq dayaqları quraşdırılmışdır. Burada yaradılan 2 bulaq da sakinlərin ürayınca olmuşdur.

Düşmənlə təmas xəttində yerləşən Tapqaraqoyunlu kəndində Şəhidlər Abidə Kompleksində aparılan yenidənqurma işləri başa çatdırılmışdır. Qızılcacılı qəsəbəsində isə Şəhid Əliyev və Qarabağ müharibəsi veteranlarının müraciətləri nəzərə alınaraq, yeni Şəhidlər Abidə Kompleksinin inşasına başlanmışdır. Şəfəki kənd Mədəniyyət Evinə təmir işləri aparılmış, Xoylu kəndində Bələdiyyə parkının salınmasına start verilmişdir.

Rayonun yol infrastrukturunda da çoxsaylı işlər görülmüşdür. Ümumi uzunluğu 40 kilometr olan Goran-Qızılcacılı-Goranboy-Rəhimli-Veyisli-Qazanbulaq-Borsunlu avtomobil yolu yenidən qurularaq istifadəyə verilmişdir. Sarov, Yəhərçi-Qaxaxlar, Buzluq, Məneşli və Todan avtomobil yollarına isə daşqınqlı örtüyü çəkilmişdir.

Sabir ƏLİYEV,
"Azərbaycan"

"Azpetrol" şirkətinin rəhbərliyi və kollektivi Azərbaycan xalqını

15 İyun- Milli Qurtuluş Günü

münasibətilə təbrik edir. Şirkət xalqımıza sülh, amin-amanlıq, birlik, xoşbəxtlik, firavan həyat, dövlətimizin güclü, qüdrətli və sarsılmaz olmasını arzulayır!

Pandemiya dövründə Azərbaycan liderlik xüsusiyyətlərini beynəlxalq müstəvidə bir daha təsdiqlədi

Biz dünyanın ən çox humanitar yardım göstərən ölkələrindənik

Yaşadığımız pandemiya dövrü bir daha göstərdi ki, Azərbaycan dövlətinin siyasətinin mərkəzində vətəndaşların maraqları dayanır. Başqa sözlə, koronavirus pandemiyası dövründə insanların sağlamlığı və sosial müdafiəsi ən vacib məsələ kimi önə çəkildi. Bununla yanaşı, Azərbaycan pandemiyasının ilk günlərindən Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı ilə sıx təmas qurdu. Növbəti tədbirlərlə, o cümlədən Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının və Qoşulmama Hərəkatının videokonfrans şəklində keçirilən zirvə görüşlərində öz sözünü dedi. Beləliklə, ölkəmiz bu çətin dövrdə də beynəlxalq müstəvidə xeyirxah təşəbbüslər və böyük nüfuz sahibi olduğunu bir daha təsdiqlədi.

Hələ mart ayında Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının aparıcı mütəxəssislərindən ibarət heyət Azərbaycanın müdafiətində ölkəmizə səfər edərək vəziyyətlə tanış olmuşdur. Daha sonra həmin təşkilatın Baş direktoru, doktor Tedros Adhanom Gebreyesus Prezident İlham Əliyevə göndərdiyi məktubda Azərbaycanda görülmüş işlərə yüksək qiymət vermişdir. Azərbaycan pandemiyaya qarşı görülmüş tədbirlərə görə nümunəvi ölkə kimi dəyərləndirilmişdir.

Qoşulmama Hərəkatının Zirvə görüşündə iştirak edən Tedros Adhanom Gebreyesus Azərbaycanın dünyəvliyinin məsuliyyətli və etibarlı üzvü kimi pandemiya ilə mübarizəyə böyük dəstək göstərdiyini vurğulamışdır.

Bu günlərdə Prezident İlham Əliyev üç modul tipli xəstəxananın açılışında iştirak edərək Azərbaycanın koronavirus pandemiyası dövründə beynəlxalq müstəvidə özünü çox məsuliyyətlə apardığını qeyd etmişdir: "İlk növbədə, ölkə daxilində və

beynəlxalq arenada bizim təşəbbüsumüzlə iki zirvə görüşü keçirilmişdir: Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının Zirvə görüşü və Qoşulmama Hərəkatının Zirvə görüşü. Bildirməliyəm ki, Qoşulmama Hərəkatının Zirvə görüşündə 120 ölkə təmsil olunub, eyni zamanda Afrika İttifaqı buna qoşulub, o itti-faqda 55 ölkə cəmləşibdir. Avropa İttifaqı ilk dəfə olaraq Qoşulmama Hərəkatının tədbirinə yüksək səviyyədə və ümumiyyətlə, ilk dəfə qoşulmuşdur. Avropa İttifaqında 27 ölkə var. Düzdür, Afrika İttifaqının bəzi ölkələri, eyni zamanda Qoşulmama Hərəkatının üzvləridir. Ancaq bütün bunlara baxmayaraq, Azərbaycan, deyə bilərim ki, tam məsuliyyətlə dünyanı birləşdirdi".

Bütün bunlar dünya tərəfindən layiqincə dəyərləndirilir. Azərbaycanın yüksək beynəlxalq imici bir daha təsdiqlənir. Azərbaycan bu çətin və mürəkkəb dövrdə də liderlik göstərir.

Ölkəmiz, eyni zamanda Qoşulmama Hərəkatının

üzvlərinə müraciətlə təklif etmişdir ki, BMT Baş Assambleyasının COVID-19-la bağlı xüsusi sessiyası keçirilsin. Qoşulmama Hərəkatının üzvləri bu təşəbbüsü yekdilliklə dəstəkləmişlər. Sonra bu barədə BMT Baş katibinə müraciət olunmuşdur və indi ondan cavab gözlənilir.

Prezident İlham Əliyev indiki şəraitdə dünya birliyinin bu məsələ ilə bağlı vahid mövqedən çıxış etməsinin zəruri olduğunu bildirmişdir:

"Bütün dünya birliyini birləşdirən təşkilat Birləşmiş Millətlər Təşkilatıdır. Ona görə biz belə təkliflə çıxış etdik və ümid edirik ki, bu, müsbət qarşılıqlar. İndi biz ikitərəfli və çoxtərəfli formatda məsləhətləşmələr aparırıq və əgər bu təklif qəbul olunarsa, onda, bax, dediyim kimi, bir daha Azərbaycanın təşəbbüsü ilə dünya birliyi birləşib bu məsələ ilə bağlı öz sözünü deyəcək. Çünki burada əsas məsələ özünə qapanmaqdır. Biz yaxşı xatırlayırıq ki, pandemiyanın ilkin dövründə bəzi ölkələr özlərinə qapandılar. Bəzi ölkələr humanitar məsələlərdə də özlərini elə apardılar ki, sonra yaqin utandılar. Bəzi ölkələr təşviş içində idi. Biz bəzən vəsəitlə aldığımız tibbi avadanlığı götürməkdə çətinlik çəkirdik. Ona görə indiki şəraitdə hesab edirəm ki, dünya birliyi vahid mövqedən çıxış etməlidir".

Azərbaycan heç bir ölkədən humanitar yardım istəməmişdir. Üstəlik, fərdi qaydada 14 ölkəyə humanitar yardım göstərmişdir. Bunlar

köməyə ehtiyac duyan və yardım üçün bizə müraciət edən ölkələrdir. Azərbaycan, eyni zamanda 15 ölkəyə humanitar yardım göstərir. Bunlar Qoşulmama Hərəkatının üzvləri bu təşəbbüsü yekdilliklə dəstəkləmişlər. Sonra bu barədə BMT Baş katibinə müraciət olunmuşdur və indi ondan cavab gözlənilir.

Prezident İlham Əliyev bu məqamı vurğulayaraq demişdir: "Bax, budur bizim ölkəmiz, budur müstəqilliyimizin üstünlükləri. Kimin ağılına gələ bilirdi ki, Azərbaycan bu bəla ilə təkbaşına, bu cür, belə məharətlə, peşəkarcılıqla, təmkinlə, ləyaqətlə bacara bilsin. Hələ bəlkə 10 il, 20 il bundan əvvəl kimin ağılına gələrdi ki, Azərbaycan 30-a yaxın ölkəyə humanitar yardım göstərə bilər".

Bütün bunlar Azərbaycanın həm ölkə daxilində, həm beynəlxalq aləmdə heyata keçirdiyi düzgün siyasətin nəticəsidir. Ölkəmizin nüfuzu, ona bəslənən hörmət və rəğbət də məhz bu səbəblərdən getdikcə artır.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

"Global Energy Azerbaijan" şirkəti və onun törəmə şirkətləri

"Absheron Operating Company"

"Binagadi Oil Company"

"Karasu Operating Company"

"Shirvan Operating Company"

"Neftechala Operating Company"

Azərbaycan xalqını

Milli Qurtuluş Günü

münasibətilə təbrik edir, hər bir ailəyə səadət və sevinc dolu günlər arzulayır!

Coca-Cola

şirkəti Azərbaycan xalqını

MİLLİ QURTULUŞ GÜNÜ

münasibətilə

təbrik edir, amin-amanlıq və firavan həyat arzulayır!

Bayramınız mübarək!

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri sutka ərzində atəşkəs rejimini 21 dəfə pozub

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iriçaplı pulemyotlardan və snayper tüfənglərindən də istifadə etməklə sutka ərzində atəşkəs rejimini 21 dəfə pozub.

Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, Ermənistanın Krasnoselsk rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Gədəbəy rayonunun Zamanlı kəndində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərimiz atəşə tutulub.

Füzuli rayonunun işğal altında olan Kürdlər kəndi yaxınlığında, həmçinin Goranboy, Tərtər və Ağdam rayonları ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən də ordumuzun mövqeləri atəşə məruz qalıb.

“Azərbaycan Dəmir Yolları” QSC

Azərbaycan xalqını

15 İyun - Milli Qurtuluş Günü

münasibətilə təbrik edir,

firavan həyat və xoş gələcək arzulayır!

Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyi - 100

Tarixi-mədəni irsimizi qoruyan məbəd

Bu il Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin 100 yaş təamam olur. İlk addımlarını Azərbaycan SSR Xalq Maarif Komissarlığının məktəbdənkənar təhsil şöbəsinin nəzdində yaratmış “Muzey-ekskursiya” yarımşöbəsinin tərkibində “Doğma diyarın tədris muzeyi” adı ilə atmağa başlayan muzeyin bu adına Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti Parlamentinin İldönümü münasibətilə 1919-cu ilin dekabr ayında açılmış, lakin fəaliyyət göstərməyə macal tapa bilməmiş “İstiqlal” muzeyinin varisi kimi “İstiqlal” adı da əlavə olunur.

Həmin muzeyin bütün kolleksiyası yeni yaradılmış ilk dövlət muzeyinə verilir. 1920-ci il oktyabr ayının 25-də muzeyin statusu daha da genişləndirilir. Xalq Maarif Komissarlığının sərəncamı ilə ona “Azərbaycan SSR Dövlət Muzeyi” adı verilir. Bu dövrdə Azərbaycanın hakimiyyəti ələ keçirmiş İctimai Şura Hökumətinin “kommunist ideologiyası”nın rəhbər tutan “mədəni inqilab” programına görə muzeylər maarifləndirici təşkilat funksiyasını yerinə yetirməli, başqa sahələrdə olduğu kimi, “partiya rəhbərliyi” prinsipini əsas tutmalı, onun direktivləri, qərar və göstərişləri ilə istiqamətlənməli idilər. Azərbaycan SSR Xalq Maarif Komissarlığının kollegiyası hələ 1920-ci il iyun ayının 14-də məktəbdənkənar təhsil şöbəsinin açılmağa köməklik üçün sərəncamı ilə muzeyin yaradılmasını və bilavasitə onun rəhbərliyi altında 1920-ci il iyulun 1-dən yerləşdiyi Hacı Zeynalabdin Tağıyev sarayında atmağa başladı. 1921-ci ilin fevralında Muzey-ekskursiya Xalq Maarif Komissarlığında və vaxtədək fəaliyyət göstərən Ali Məktəb Şöbəsinin yerinə açılmış Akademik Şöbənin tərkibindəki Muzey-ərxiv (Muzarxiv) yarımşöbəsi əvəz etdi. Bu yarımşö-

bə Dövlət Muzeyi ilə yanaşı, Dövlət Arxivini, Qədim Abidələrin və İncəsənətin Mühafizə Komissiyasını da özündə birləşdirirdi. Bütün bu müəssisələr o vaxtlar “Yoldaş Davud Hüseynov adına Elm Sarayı” adı verilmiş Tağıyev mülkündə yerləşirdi.

1921-ci ilin mayında Dövlət Muzeyi Azərbaycanın sovetləşməsinin birinci ildönümünə həsr olunmuş yubiley sərgisinin açılışı ilə ilk ziyarətçilərinə qəbul etdi.

Azərbaycanda ilk demokratik respublikanın devrildiyi, sovet sosialist sisteminin hakimiyyətə gəldiyi zaman kəsiyində yaradılmış dövlət muzeyinin fəaliyyətinin ilk onilləri sovet totalitar rejiminin qaydalarına uyğunlaşdırıldı. Yeni ideoloji mərkəzinin tələblərinə uyğun gəlməyən məqamların, o cümlədən bir neçə qərarın qəbulu prosesini başlandı. 1928-ci ildə muzeydə artıq 5 ildən bəri uğurlu fəaliyyət göstərən, muzey üçün çox işlər görən istedadlı alim - Davud Şərifov direktor vəzifəsindən uzaqlaşdırıldı. Muzeyin yeni təyinatı onunun erməni müdiri keçmiş “İstiqlal” muzeyindən qalma, eləcə də muzey işçilərinin böyük zəhmətə əldə etdikləri digər mühüm və qiymətli eksponatların (Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin bayraqları, Parlamentin materialları, İstiqlal Bəyannaməsinin aslı və s.) Moskvada açılan İnqilab Muzeyinə göndərilməsi qərarını verdi.

1934-cü ilin mayında böyük mədəniyyət nəslinin totalitar rejim ideologiyasına uyğun təbiişəxsləndirilməsi məqsədilə məktəblərdə tarix və coğrafiya fənlərinin tədrisinin mükəmməlləşdirilməsi, daha doğrusu, sosialist cəmiyyətinin “üstünlüklərini” cəmiyyətin üzvlərinə aşılmasını nəzərdə tutan xüsusi sərəncam qəbul edildi. Bu sərəncama görə məktəblərdə, tarixi tədqiqat müəssisələrində, eləcə də muzeylərdə görülən işlər, həyata keçirilən tədbirlər tarixin marksist dərkini təmin etməli idi. Tarixin tədrisinə və təbliğinə artırılan bu diqqət yeni tipli tarix və tarix-diyarşünaslıq muzeylərinin yaranmasını ilə müşayiət olundu. Azərbaycan Dövlət Muzeyi tarixin

ideologiyalaşdığı bu dövrdə Xalq Komissarları Şurasının 1936-cı il 31 mart tarixli, muzeyin yenidən qurulmasına həsr olunan qərarı ilə Azərbaycan Tarixi Muzeyinə çevrildi. Elə həmin ildən muzey yenidən təşkil olunmuş İttifaq Elmlər Akademiyasının Azərbaycan filialının tərkibinə daxil edildi.

Beləliklə, yeni sistem tarixi profilli muzeylər şəbəkəsinin genişləndirilməsi, onların sovet təbliğat mexanizminə çevrilməsi, bir rüpur kimi istifadə edilməsini daha da gücləndirdi. Bununla belə, muzeyin elmi-tədqiqat sahəsində qazandığı uğurlar vətən tariximizə dair biliklərin zənginləşməsinə, yeni məqamların açılmasına təkan verdi. Məhz buna görə Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin bir sıra fəaliyyəti haqqında danışarkən tez-tez “birinci” və “ilk dəfə” sözlərindən istifadə etməklərimiz gəlir. Belə ki, 1925-ci ildən başlayaraq 60-cu illərədək - arxeoloji işlərin aparılması Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Tarix İnstitutuna həvalə ediləndə, respublikanın həmçinin arxeoloji mərkəzi olan Tarix Muzeyi arxeoloqlar Davud Şərifov, Yevgeni Paxomov, İsa-haq Cəfərzadə, Mövsüm Salamov, Saleh Qaziyev, Məmmədali Hüseynov və başqalarının rəhbərliyi ilə Xocalıda, Naxçıvanda, Qəbələdə, Gəncədə, Xaraba Gilanda, Öranqalada, Mingəçevirdə və digər yerlərdə aparılan qazıntılarla Azərbaycan ərazisinin qədim maddi-mədəniyyət abidələrinin elmi baxımdan öyrənilməsinin əsasını qoydu.

Rəyasət Heyətinin nəzdində müstəqil vahid qurum kimi təsdiq edildi. 1945-ci ildə Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının yaradılması ilə əlaqədar Azərbaycan Tarixi Muzeyi Akademiyanın İctimai Elmlər Bölməsinin tərkibində elmi-tədqiqat idarəsi kimi bu gün də davam edən fəaliyyətə başladı.

Muzeyin 1940-1953-cü illər fəaliyyəti isə bilavasitə Sırvanşahlar sarayı ilə bağlı olmuşdur. Belə ki, 1920-ci ildən bəri məşhur sahibkar və maarifpərvər, xeyriyyəçi Hacı Zeynalabdin Tağıyevin yaşayış mülkündə yerləşən muzey həmin illərdə xüsusi hökumət sərəncamı ilə İcraşəhərə, Sırvanşahlar sarayına köçürülmüşdü. Tağıyev mülkü isə 1953-cü ilə kimi Xalq Komissarları Sovetinə (Nazirlər Sovetinə) verilməmişdi. 1953-cü ildə Muzeyin yenidən Tağıyev mülkünə qaytarılması və nəhayət, 1956-cı ilin martında yeni ekspozisiya ilə öz qapılarını təməllənən üzünə açması ilə onun fəaliyyətində yeni səhifə açılmışdı.

Muzeydə hazırda 11 fonda yənası, 7 elmi şöbə, o cümlədən arxeologiya, etnoqrafiya və numizmatika elmi-fond şöbələri, bərpə və foto laboratoriyaları, kitabxana fəaliyyət göstərir.

2007-ci ildə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin birbaşa təşəbbüsü ilə dünya standartları səviyyəsində təmir və bərpə olunan muzeydə Azərbaycan tarixinin ən qədim dövrlərdən 1920-ci ilədək tarixini əks etdirən yeni ekspozisiya quruldu. Muzeyin

9 otağında ölkə Prezidentinin təşəbbüsü ilə Hacı Zeynalabdin Tağıyevin Xatirə muzeyi də fəaliyyət göstərməyə başladı.

“Azərbaycan Tarixi Muzeyi” adı ilə (2005-ci ildən “Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyi”) 2001-ci ildən başlayaraq hər il nəşr olunan elmi toplu Muzeyin hələ ötən əsrin 50-ci illərindən çıxan və burada aparılan elmi-tədqiqat işlərinin nəticələrinə həsr olunan elmi məqalələr toplusu davam edir. “Maestro Niyazi”, “Azərbaycan generalları”, “Elmin qızıl fondu”, “Azərbaycan bayraqları”, “Antropomorf fiqurlar”, “Azərbaycan müdafiə silahları”, “Mirza Fətəli Axundzadə-200”, “Xurşidbanu Natəvan-180”, “Sırvanin bədii metalı”, “Əziz Əliyev”, “Bakının teatr həyatı”, “Qarabağ xalçaları”, “Azərbaycan süfrəsinin mis qabları”, “Azərbaycanda kağız pul nişanları və qiymətli kağızlar”, “Zoomorf təsviri şirli qablar”, “Azərbaycanın soyuq və odlu silahları”, “Azərbaycan arxeoloji qızıl və gümüş əşyaları”, “Azərbaycan II Dünya müharibəsi illərində”, “20 Yanvar şəhidləri” və digər kataloqları, “Azərbaycan Tarixi Muzeyi”, “Azərbaycanda dövlətçilik və onun rəmzləri”, “Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin kolleksiyasının inciləri”, “H.Z. Tağıyev”, “Azərbaycan qadın geyimi bazakları” kitab-albomları, “Azərbaycan numizmatikası”, “Azərbaycanda muzey işinin tarixindən”, “H.Z. Tağıyevin qız məktəbinin tarixindən”, “Naxçıvan-ərəblərdən monqollaradək”, “Onlar Be-

larus uğrunda döyüşüblər”, “Müasirləri H.Z. Tağıyev haqqında” kitabları və neçə-neçə belə əsərlər muzeyşünas alimlərimizin əməyinin məhsuludur.

2005-ci ildən “milli” statusunu almış Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyi bu gün ölkə Prezidentinin qayğısı ilə respublikanın çox mühüm elmi-mədəni ocağına çevrilmişdir.

Muzeyin 90 illiyi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin 16 mart 2010-cu il tarixli sərəncamı ilə dövlət səviyyəsində qeyd edilmiş, ona həsr olunan tədbirlər 1-3 noyabr tarixlərində “Muzeylər və mədəni irs” beynəlxalq konfransı və noyabrın 24-də keçirilən tantanalı mərasimlə başa çatdırılmışdır. Həmin günlərdə Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinin 22 əməkdaşı Azərbaycan Respublikası Prezidentinin sərəncamı ilə “Əməkdar mədəniyyət işçisi” fəxri adına və “Tərəqqi” medalına layiq görülmüş, 30 nəfər Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının Fəxri fərmanı ilə təltif olunmuş, muzeyin direktoru “Şərəf” ordeninə layiq görülmüşdür.

Bütün fəaliyyəti ərzində dünyanın və ölkənin müxtəlif muzeyləri ilə əməkdaşlıq edən, sərgilərdə, toplantı və forumlarda iştirak edən Azərbaycan Tarixi Muzeyi müstəqillik illərində də bu ənənəni davam etdirmiş, beynəlxalq əlaqələri daha da möhkəmlətməyə çalışmışdır.

Muzeyin ölkədaxili muzeylərlə də işbirliyi səmərəli nəticələr verir. Bu baxımdan Heydər Əliyev Fondu və Mərkəzi ilə, “Yarat” yaradıcılıq evi ilə, “İcraşəhər” Dövlət Tarixi Memarlıq Qoruğu, Xalça Muzeyi və başqaları ilə yaradılan əlaqələr maraqlı sərgilərin, konfrans və seminarların, müxtəlif görüşlərin keçirilməsinə səbəb olmuşdur.

Tarix Muzeyinin əsas vəzifələrindən biri də tarixi həqiqətin muzeydə qorunması və təsdiq olunmasıdır. Azərbaycan Prezidentinin xüsusi sərəncamı ilə onun ehtiyat fondundan, Nazirlər Kabinetinin investisiya fondundan Respublikanın ilk muzeyi olan Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyinə eksponatların alınması və restavratsiyası üçün 2008-

2009-cu, eləcə də 2011-ci illərdə hər dəfə bir milyon manat vəsait ayrılması tarixi əhəmiyyət daşıyan, heç bir qiymətlə ölçüyə gəlməyən bir çox sənət nümunəsini xalqa qaytardı; bu vəsaitlə 6851 yeni eksponat alınmış, 6532 eksponat bərpə və restavratsiya olunaraq ikinci həyatını yaşamağa başlamışdır. Dövlətin, ölkə rəhbərinin böyük əhəmiyyətə malik bu əvəzsiz dəstəyinin dəyərinə yüksək qiymətəndirən muzey kollektivi cəmiyyət qarşısında hesabat məqsədilə 2010-2012-ci illərdə bərpə olunmuş həmin eksponatların “Muzey eksponatlarının ikinci həyatı” adlı iki, yeni alınmış əşyalara aid “İrsiniz itirilməmiş inciləri” adlı bir sərgi təşkil etmiş, “Mədəni irsin qorunmasını muzeylərin fəaliyyəti və problemləri” mövzusunda elmi-praktiki seminar keçirmiş, sərgilənən eksponatların kataloqunu nəşr etdirmişdir.

Üçüncü minillik muzeyin zəngin silah kolleksiyası sərgisinin açılması ilə qədim qoydu. Daha sonra Naxçıvan Muxtar Respublikasının 75 illiyinə, Azərbaycanda yaşayan Avropa yəhudilərinə, müstəqilliyimizin 10 illik yubileyinə, görkəmli bəstəkar və dirijor Niyazinin 90 illiyinə, Dünya Azərbaycanlılarının I qurultayına, Ulu Öndər Heydər Əliyevin xatirəsinə, Xocalı və 20 Yanvar soyqırımına həsr edilmiş tematik sərgilər tamaşaçılar tərəfindən böyük rəğbətə qarşılandı. 2010-2019-cü illərdə muzeydə 40-a yaxın müxtəlif mövzularda sərgi təşkil olunmuş, 8 beynəlxalq, 10 respublika səviyyəli elmi konfranslar, eləcə də yeni çap olunmuş kitabların təqdimatları, seminarlar və s. keçirilmişdir.

Dövlət başçısının muzeyin 100 illik yubileyi ətrafında müasir tələblərə uyğun yeni layihələrin həyata keçirilməsi və müasir infrastrukturun yaradılmasını vacib bilərərk muzeydə yubileyqabağı bərpə və quruculuq işlərinə başlanılması barədə tapşırıq, eləcə də 100 illik yubileyin layiqincə keçirilməsi haqqında xüsusi sərəncam verməsi bu qayğı və diqqət təsdiq edir.

Bu gün ölkəmizin tarixi-mədəni irsinin və yaddaşının qoruyucusu olan Milli Azərbaycan Tarixi Muzeyi dövlətin qayğısı ilə ölkənin böyük əhəmiyyət daşıyan elmi-mədəni ocağına çevrilmişdir.

Nailə VƏLİXANLI,
akademik

15 İYUN - MİLLİ QURTULUŞ GÜNÜ

**Milli Qurtuluş Günü münasibətilə dost və qardaş Azərbaycan xalqını
səmimi-qəlbədən təbrik edir, sülh və əmin-amanlıq diləyirik!**

TEKFEN İNŞAAT

**Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında
Dövlət Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Xidmətinin Protez-Ortopedik Bərpa
Mərkəzi 2020-ci il üçün hazır reabilitasiya vasitələrinin satın alınması ilə əlaqədar
açıq tenderə dəvət edir**

LOT 1 - Hazır reabilitasiya vasitələrinin satın alınması
Tender iştirakçılara təklif edilir ki, <https://www.etender.gov.az/> -
dövlət satınalmalarının vahid internet Portalına (Portal) elektron
imzaları vasitəsilə daxil olsunlar və tender haqqında ətraflı məlu-
matı əldə etsinlər. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirak-
çıları lazımı maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar. Ten-
derdə iştirak etmək istəyən təşkilatlar LOT üzrə müəyyən edilən
məbləğdə iştirak haqqını göstərilən hesaba köçürdükdən sonra
müsbəqə üzrə təkliflərini Portal vasitəsilə təqdim edə bilərlər.
İştirak haqqı: LOT 1: 100 AZN
Tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi üçün satınalan təşkilat-
ın bank rekvizitləri:

Hesab: AZ81IBAZ38060019449725614215
VÖEN: 9900001881
Bank: ABB Xətai filialı
Kodu: 805625
VÖEN: 1000341661
M/H: AZ03NABZ0135010000000002944
S.W.I.F.T: IBAZAZ2X

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

**İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənəd-
ləri təqdim etməlidirlər:**

- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyat-
yaddan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;
- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;

- tender təklifi (tekliflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30
bank günü qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifi dəyərinin 1 faizi həcmində bank təminatı (te-
minatın qüvvədə olma müddəti tender təklifinin qüvvədə ol-
ma müddətindən 30 bank günü çox olmalıdır);
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödə-
nişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin ol-
maması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları
tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank
arayışı;
- tender iştirakçısının müəyyən etdiyi digər sənədlər.

Sənədlər Azərbaycan dilində tərtib olunmalıdır (xarici dildə
olan tender sənədləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır).
İddiaçılar tender ilə bağlı sualları Portal vasitəsilə satınalan təş-
kilata ünvanlaya bilərlər. Tender proseduru "Dövlət satınalmaları
haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun keçir-
lənəcəkdir. İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün ixtisas göstəri-
cələrinə dair sənədləri 07.07.2020-ci il saat 15:00-a qədər və
tender təklifi ilə bank təminatı sənədlərini 15.07.2020-ci il saat
15:00-a qədər Portal vasitəsilə təqdim etməlidirlər. İddiaçıların
teklifləri 16.07.2020-ci il saat 15:00-da açıllaqdadır. İddiaçılar
açılışın nəticələri ilə Portal vasitəsilə tanış ola bilərlər.

**QEYD: Tenderdə iştirak, tenderin qiymətləndirilməsi və di-
gər bütün prosedurlar yalnız elektron qaydada Portal vasitəsilə
aparılır.**

Tender komissiyası

**Azərbaycan Respublikasının Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi yanında Dövlət
Tibbi-Sosial Ekspertiza və Reabilitasiya Xidmətinin Protez-Ortopedik Bərpa Mərkəzi
2020-ci il üçün serebral iflic xəstələri üçün əl arabalarının satın alınması ilə əlaqədar
açıq tenderə dəvət edir**

LOT 1 - Serebral iflic xəstələri üçün əl arabalarının satın alınması
Tender iştirakçılara təklif edilir ki, <https://www.etender.gov.az/> -
dövlət satınalmalarının vahid internet Portalına (Portal) elektron
imzaları vasitəsilə daxil olsunlar və tender haqqında ətraflı məlu-
matı əldə etsinlər. Müqaviləni yerinə yetirmək üçün tender iştirak-
çıları lazımı maliyyə və texniki imkanlara malik olmalıdırlar. Ten-
derdə iştirak etmək istəyən təşkilatlar LOT üzrə müəyyən edilən
məbləğdə iştirak haqqını göstərilən hesaba köçürdükdən sonra
müsbəqə üzrə təkliflərini Portal vasitəsilə təqdim edə bi-
lərlər.
İştirak haqqı: LOT 1: 100 AZN
Tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi üçün satınalan təşkilat-
ın bank rekvizitləri:

Hesab: AZ81IBAZ38060019449725614215
VÖEN: 9900001881
Bank: ABB Xətai filialı
Kodu: 805625
VÖEN: 1000341661
M/H: AZ03NABZ0135010000000002944
S.W.I.F.T: IBAZAZ2X

İştirak haqqı heç bir halda geri qaytarılmır.

**İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün aşağıdakı sənəd-
ləri təqdim etməlidirlər:**

- iddiaçının tam adı, hüquqi statusu, nizamnaməsi, qeydiyyat-
yaddan keçdiyi ölkə və rekvizitləri;

- tenderdə iştirak haqqının ödənilməsi barədə bank sənədi;
- tender təklifi (tekliflərin açıldığı tarixdən sonra ən azı 30
bank günü qüvvədə olmalıdır);
- tender təklifi dəyərinin 1 faizi həcmində bank təminatı (te-
minatın qüvvədə olma müddəti tender təklifinin qüvvədə ol-
ma müddətindən 30 bank günü çox olmalıdır);
- Azərbaycan Respublikasında vergilərə və digər icbari ödə-
nişlərə dair yerinə yetirilməsi vaxtı keçmiş öhdəliklərin ol-
maması haqqında müvafiq vergi orqanından arayış;
- iddiaçının son bir ildəki fəaliyyəti haqqında vergi orqanları
tərəfindən təsdiq olunmuş maliyyə hesabatının surəti;
- iddiaçının son bir ildəki maliyyə vəziyyəti haqqında bank
arayışı;
- tender iştirakçısının müəyyən etdiyi digər sənədlər.

Sənədlər Azərbaycan dilində tərtib olunmalıdır (xarici dildə
olan tender sənədləri Azərbaycan dilinə tərcümə olunmalıdır).
İddiaçılar tender ilə bağlı sualları Portal vasitəsilə satınalan təş-
kilata ünvanlaya bilərlər. Tender proseduru "Dövlət satınalmaları
haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun keçir-
lənəcəkdir. İddiaçılar tenderdə iştirak etmək üçün ixtisas göstəri-
cələrinə dair sənədləri 07.07.2020-ci il saat 17:00-a qədər və
tender təklifi ilə bank təminatı sənədlərini 15.07.2020-ci il saat
15:00-a qədər Portal vasitəsilə təqdim etməlidirlər. İddiaçıların
teklifləri 16.07.2020-ci il saat 17:00-da açıllaqdadır. İddiaçılar
açılışın nəticələri ilə Portal vasitəsilə tanış ola bilərlər.

**QEYD: Tenderdə iştirak, tenderin qiymətləndirilməsi və di-
gər bütün prosedurlar yalnız elektron qaydada Portal vasitəsilə
aparılır.**

Tender komissiyası

**Taxıl sahələrinin
18,3 faizində biçin
yekunlaşıb -
orta məhsuldarlıq
30 sentnerdən yüksəkdir**

Azərbaycanda taxıl biçini davam edir. Buğün-
nədək ölkə üzrə zəmilərin 18,3 faizində biçin
başa çatıb, 185360,6 hektar sahədən 563534
ton məhsul yığılıb. Biçilmiş sahələrin
173103,2 hektarı arpa, 12257,4 hektarı buğda
sahələridir. İyunun 13-nə olan operativ məlu-
mata görə, respublika üzrə orta məhsuldarlıq
30,4 sent/ha, arpa üzrə 30,3 sent/ha, buğda üz-
rə 32,5 sent/ha təşkil edir.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin İctimaiyyətlə əlaqələr və informasiya təminatı şö-
bəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, biçin prosesinə 1452 kombayn cəlb olunub. Bunlar-
dan 524-ü "Aqrolizinq" ASC-nin rayon bölmələrinin balansında olan kombaynlardır. "Aqrolizinq" tərəfindən məhsulun tez və itkisiz yığılması üçün biçinə başlanılmayan dağlıq və dağətəyi rayonlardakı bölmələrdən hazırda aktiv biçin prosesinin getdiyi Aran rayonlarına əlavə olaraq 152 kombayn dislokasiya olunub. Biçin prosesində hüquqi və fiziki şəxslərin mülkiyyətində olan 776 kombayn da iştirak edir. "Aqrolizinq"ın kombaynları tərəfindən 74305 hektar, hüquqi və fiziki şəxslərin kombaynları tərəfindən 111055,6 hektar sahə biçilib.

Arpa üzrə ən yüksək məhsuldarlıq Ağdam, Ağcabədi, Ağsu, Bərdə, Hacıqabul, İmişli, Saatlı, Salyan, Sabirabad, Samux və Tərtər rayonları ərazisində qeydə alınıb. Bu rayonlarda məhsuldarlıq 33 sentnerdən çoxdur.

Qeyd edək ki, bu il Azərbaycanda 1010218 hektar sahədə payızlıq taxıl ekilib. Bunlardan 640977,6 hektarı buğda, 369240,4 hektarı arpa sahələridir.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Siyavuş Novruzov və Səbinə Əliyeva Xalq artisti
TEYMUR MUSTAFAYEVİN
vəfatından kədərləndiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Prokurorluğunun kollektivi Baş Prokurorluğun Daxili işlər orqanlarının istintaq, təhqiqat və əməliyyat-axtarış fəaliyyətində qanunların icrasına nəzarət idarəsinin prokuroru İkin Qulubəyliyə atası
NİZAMI MÜƏLLİMİN
vəfatından kədərləndiyini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin kollektivi Bakı Apelyasiya Məhkəməsinin hakimi
ƏFLATUN QASIMOVUN
vəfatından kədərləndiyini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Baş Prokurorluğunun Birlişmiş Həmkarlar İttifaqı Komitəsinin sədri Ruslan Hacıyev Azərbaycan Respublikası Baş prokurorunun müavini - Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin rəisi Nazim Rəcəbova atası

HAFİZ RƏCƏBOVUN
vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Nəsimi Rayon Məhkəməsinin sədri və hakimi Bakı Apelyasiya Məhkəməsinin hakimi

ƏFLATUN QASIMOVUN
vəfatından kədərləndiklərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

"AseL Kredit" BOKT MMC			
MƏNFƏQT VƏ ZÖRƏRLƏR HAQQINDA HESABAT			
31 Dekabr 2019-cu il tarixinə			
Qeyd	31-Dec 2019-cu il	31-Dec 2018-ci il	
Verilmiş kreditlərdən daxil olan gəlir,əməli	9	1381030,00	1231796,95
O cümlədən: a)verilmiş kreditlər üzrə b)verilmiş kreditlərdən daxil olan komissiyon haqları üzrə	9	1381030,00	1231796,95
Maliyyə xərci əməli;	(8,00)	(407,32)	
O cümlədən: a)investisiya üzrə maliyyə gəliri b) valyuta məzənnəsinin dəyişməsinin yaranan müsbət (mənfi) məzənnə fərqi	9	(8,0)	(407,32)
Əməliyyat gəlirinin əməli	197272,00	1617740,49	
Faiz xərcləri,əməli;	9	711030,00	(701737,25)
O cümlədən: a)Cəlb edilmiş borclar və kreditlər üzrə b)vaqxı keçmiş kreditlər üzrə ehtiyatlara ayrımlar c)digər maliyyə xərcləri	9	(711030,00)	(701737,25)
digər qeyri-faiz gəlirləri			
Qeyri faiz xərcləri	(1221660,00)	(888224,33)	
Əməliyyat mənfəəti	40052,00	2778,93	
Mənfəət vergisindən əvvəl gəlir	13	40052,00	2778,93
Mənfəət vergisi xərci	13	(8279,66)	(3396,00)
Gəlirdən çıxılmayan xərclər			0,00
İl üzrə xalis mənfəət	31772,34	24382,93	
10 iyun 2020-ci il tarixində Azərbaycan Məhkəmə Təsdiqlənmiş və onun adından imzalanmışdır			
S.Z. Tağıyev			Ə.L. Qarayev
"AseL Kredit" BOKT MMC-nin İdarə Heyətinin sədri			Bay mühasib
Şərhlər və Qeydlər hazırkı Maliyyə Hesabatının tərkib hissəsidir			

"AseL Kredit" BOKT MMC			
MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT			
31 Dekabr 2019-cu il tarixinə			
	Qeyd	31 dekabr 2019-cu il	31 dekabr 2018-ci il
AKTİVLƏR			
Pul vəsaitləri və onları ekvivalentləri	13	1892770,00	1862440,00
Qısamüddətli investisiyalar		0,00	0,00
Cəmi kreditlər		3856490,00	3925920,00
Kreditlər üzrə mülkiyyət zərərlərinin ödənilməsi üçün sığortası ehtiyatı		0,00	0,00
Kreditlərin xalis dəyəri (3-cü sətir-4-cü sətir)	17	3856490,00	3925920,00
Təxirə salınmış vergi öhdəlikləri		0,00	0,00
Uzunmüddətli investisiyalar		0,00	0,00
Önuz vəsaitlər (amortizasiya çıxılmamış)	7	120124,00	91000,00
Qeyri-əsli aktivlər	8	28781,00	32000,00
Dizayn aktivləri	12	141496,50	2016140,00
Təhlükəsizlik xərcləri hesablaşmaları		0,00	0,00
Sair debitor borclar	10	1110510,00	154320,00
Vəqəflənmiş gəlirlər üzrə	10	144790,00	49000,00
CƏMI AKTİVLƏR		8568430,00	8130820,00
KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR			
Nizamnamə kapitalı	19	3000000,00	3000000,00
Keçmiş illərin qrantları (artan yekunla)		0,00	0,00
Carı illin qrantları		0,00	0,00
Keçmiş illərin bölüşdürülməmiş mənfəətləri (zərəri) (artan yekunla)		0,00	0,00
İstisna edilmiş mənfəət	10	332760,00	296810,00
CƏMI KAPİTAL		3332760,00	1096810,00
Uzunmüddətli öhdəliklər			
Uzunmüddətli kreditlər və borclar üzrə hesablaşmalar	18	3815450,00	6856600,00
Uzunmüddətli kreditlər və borclar üzrə hesablanmış faizlər		0,00	0,00
Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər	18	3815450,00	6856600,00
Qısamüddətli öhdəliklər			
Kreditör borclar Mərkəzi idarəetmə orqanlarının vəsaitləri	15	886210,00	174300,00
Sair kreditör borclar		0,00	0,00
Oyumuş kəşfiyyat		500000,00	0,00
Vergi və sair ödəmələr üzrə öhdəliklər		0,00	0,00
Digər öhdəliklər	15	4010,00	4010,00
Cəmi qısamüddətli öhdəliklər		1390220,00	178010,00
CƏMI ÖHDƏLİKLƏR		1390220,00	178010,00
CƏMI KAPİTAL VƏ ÖHDƏLİKLƏR		8568430,00	8130820,00

"AseL Kredit" BOKT MMC					
KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT					
31 Dekabr 2019-cu il tarixinə					
	Qeyd	Nizamnamə Kapitalı	Kapital ehtiyatları	Bölgələndirilməmiş mənfəət	Cəmi Kapital
01 yanvar 2018-ci il tarixə qatılı	19	3000000,00	296810,00	1096810,00	4294910,00
2018-ci il üzrə xalis mənfəət	20		24382,93	24382,93	24382,93
Mülkiyyətçilərin kapital qoyuluşları					
Elan edilmiş dividendlər					
Maddələr arasında köçürmələr					
31 dekabr 2018-ci il tarixə qatılı		800000,00	296810,00	1096810,00	2093620,00
2019-cu il üzrə xalis mənfəət	20		31772,34	31772,34	31772,34
Mülkiyyətçilərin kapital qoyuluşları		2200000,00			2200000,00
Elan edilmiş dividendlər					
Maddələr arasında köçürmələr	20		4177,66	4177,66	4177,66
31 dekabr 2019-cu il tarixə qatılı		3000000,00	332760,00	332760,00	3660420,00

"AseL Kredit" BOKT MMC					
KAPİTALDA DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT					
31 Dekabr 2019-cu il tarixinə					
	Qeyd	Nizamnamə Kapitalı	Kapital ehtiyatları	Bölgələndirilməmiş mənfəət	Cəmi Kapital
10 iyun 2020-ci il tarixində Azərbaycan Məhkəmə Təsdiqlənmiş və onun adından imzalanmışdır					
S.Z. Tağıyev					Ə.L. Qarayev
"AseL Kredit" BOKT MMC-nin İdarə Heyətinin sədri					Bay mühasib
Şərhlər və Qeydlər hazırkı Maliyyə Hesabatının tərkib hissəsidir					

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Ünvan

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Məhəbbət prospekti,
529-cu məhəllə, IV mərtəbə
e-mail:
secretary@azerbaijan-news.az
az.reklam@mail.ru
azerbaijan-news@mail.ru
www.azerbaijan-news.az

Telefonlar

Qəbul otağı - 539-68-71,
Baş redaktor müavini - 538-86-86, 434-63-30,
538-97-96,
Məsul katib - 539-43-23,
Məsul katib müavini - 539-44-91,
Parlament və siyasət şöbəsi - 539-72-39,
539-84-41, 539-21-00,
İqtisadiyyat şöbəsi - 538-42-32, 538-35-55,

Beynəlxalq həyat, idman
və informasiya şöbəsi - 432-37-68,
Humanitar siyasət şöbəsi - 538-56-60, 539-63-82
İctimai əlaqələr şöbəsi - 539-49-20, 538-31-11,
Fotoillüstrasiya şöbəsi - 538-84-73,
Kompüter mərkəzi - 538-20-87,
Mühasibatlıq - 539-59-33

Qeydiyyat nömrəsi 1

"Azərbaycan" qəzetinin
kompüter mərkəzində
yığılıb sahifələndirilib,
"Azərbaycan" nəşriyyatında
çap edilmişdir

Rəsmi sənəd və çıxışlarda
süyləniblərə barabər,
dərəcə üçün göndərilən digər
yazılarda fikirlər də
Azərbaycan dövlətinin
mənafeinə uyğun gəlməlidir

Əlyazmalara cavab verilmir
və onlar geri qaytarılmır

Gündəlik qəzet

**Tiraj 7407
Sifariş 1490
Qiyməti 40 qəpik**